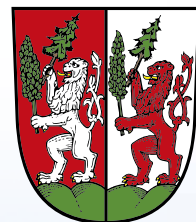

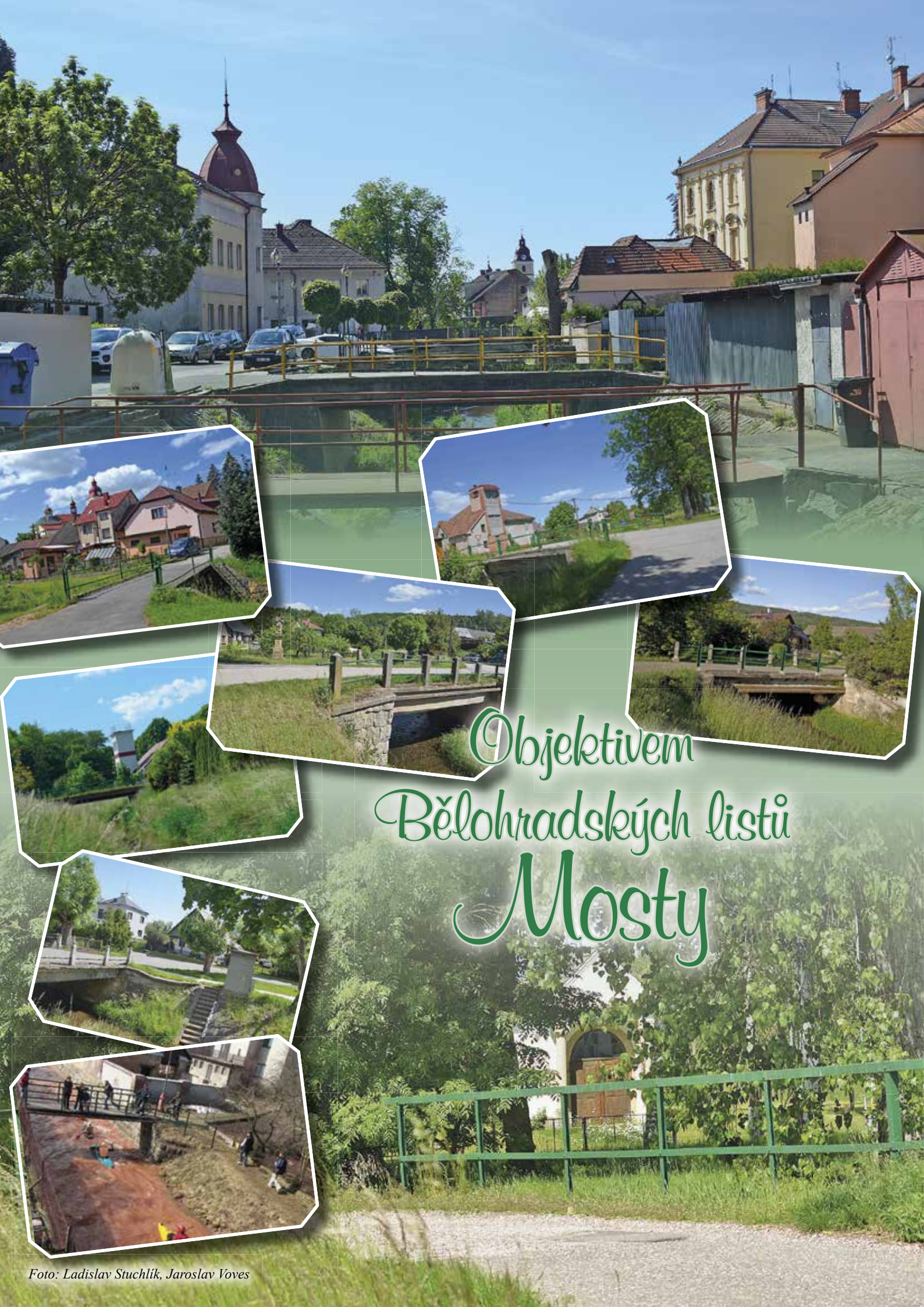
Bělohradské listy

Vydáno 26. 6. 2020 • Ročník XX • Cena 16 Kč

3 / 2020

Objektivem
Bělohradských listů
Mosty

Život je krásný

Zdá se, že ty podivné měsíce izolace už skončily. Že začíná normální léto. Děti se pomalu vrací do školy, otevírají se hranice, lidé plánují dovolenou a na ulicích už jsou vidět roušky jen sporadicky. Což je dobře. Dobře ale není, že se ozývají nespokojené hlasy, že vlastně o nic nešlo, že to bylo všechno zbytečné, že v Čechách žádný koronavirus v podstatě nebyl, že jsme neměli dělat tak přísná opatření, protože to poškodilo naši ekonomiku, že budeme chudí. A už se hledají viníci – kdopak za tu chudobu může.

Jednak si myslím, že je pořád lepší být chudý než mrtvý, jednak to s tou chudobou nebude zase tak tragické. V minulosti nás postihly mnohem větší pohromy, které jsme jako národ ustáli a překonali. A také jsem přesvědčena, že nebytí odstrašujícího příkladu Itálie, nakráčeli bychom do stejné smrtící pastí jako bohorovni Italové, a mrtví by se nepočítali na desítky, ale na desetitisíce. Jako se to stalo v jiných zemích, kde o českých „zbytečných a předčasných“ opatřeních (izolace, roušky, uzavření hranic) mluvili s pohrdáním a kritizovali je jako nedemokratická! Za pár dní nebo týdnů byli nuceni je sami zavést, jenže to už se jim napříč populací šířila nákaza jako požár.

Jak známo, po válce je každý generálem. Vůbec nezavidím těm, kteří se museli rozhodnout za velmi tísnivé situace, na niž nebyl nikdo připravený. Nikde na světě! Ale v porovnání se světem jsme ji – my Češi – zvládli na výbornou! Proč z toho (k čertu!) nemáme radost? Proč už zase vyzdvihujeme to negativní? Je to vážně národní povaha, snažit se na všem dobrém najít něco špatného? Nebo máme jen podivné (nechci říci rovnou špatné nebo hloupé) novináře, kteří nás ovlivňují svými názory? Kteří jsou v článku o šíření pandemie schopni napsat, že Češi dobře zvládli krizová opatření jen proto, že jsou zvyklí pořád někoho poslouchat! To zní hodně hanlivě, že? O pár řádků dál pak stojí, že Australané, kteří byli stejně ukázněni jako my, to dokázali proto, že jsou jako národ uvědomělí a zodpovědní. Takže v naprosto stejné situaci jsme (pro českého novináře!) my Češi poslušné stádo, kdežto Australané zodpovědní občané!

Ono je pro spoustu lidí těžké pochopit katastrofu, která není vidět. Po válce nebo povodních je to jasné: Rozbombardované domy či země spláchnutá tisíciletou vodou jsou vidět na první pohled, virus vidět není. Jenže já nikdy nezapomenou na bagry hloubící hromadné hroby na jakémsi odlehlem ostrůvku poblíž New Yorku, kam se dřevěné bedny s mrtvými ukládaly do dlouhých řad v několika vrstvách nad sebou. Ani na chladírenské vozy, které běžně vozí potraviny, a teď suplovaly márnice, protože nebylo kam dávat mrtvé. Na výpovědi lékařů a sester ze Španělska, Itálie, Ameriky a Británie, kteří se v čase největšího umírání museli rozhodovat, koho se ještě pokusí zachránit, a koho už ne. Vážně je nám líto, že jsme to tady neměli?!

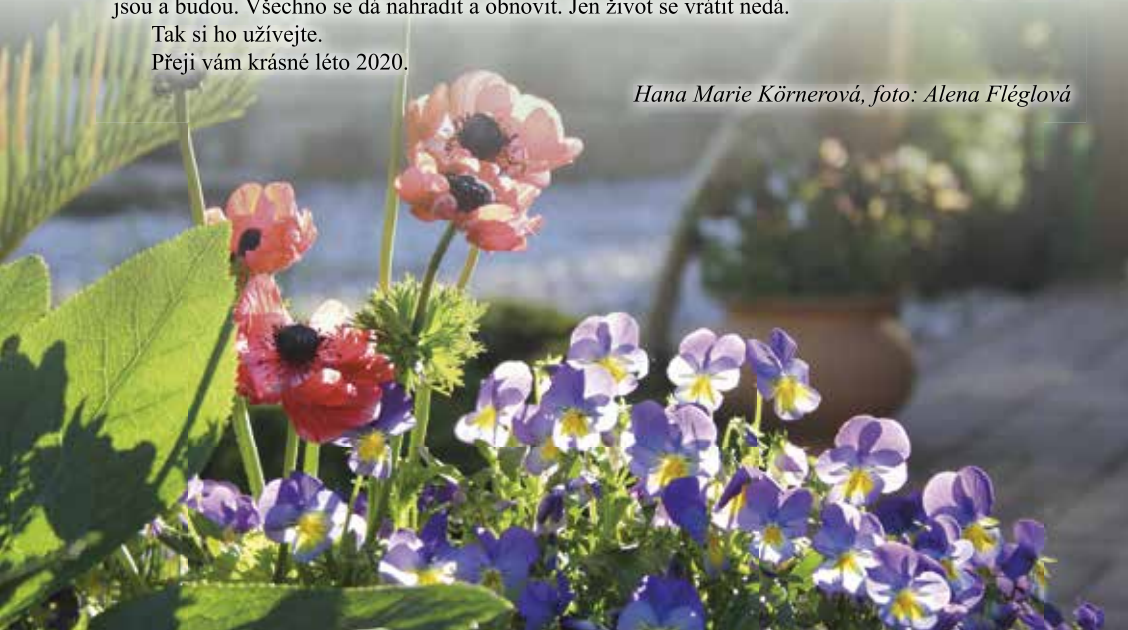
Nebo spíš máme být hrdí na to, že jsme Češi? Že si v těžkých chvílích dokážeme pomáhat lépe než kdokoli jiný? Vždyť nikde na světě se nerozjela taková solidarita a pomoc bližnímu, jako tomu bylo u nás. Už jen ta domácí výroba a distribuce roušek, do nichž se zapojily desetitisíce lidí. Spontánně, jen pro pocit, že je potřeba si v krizové situaci pomáhat – to vážně nemá ve světě obdoby. Nákupy pro lidi v izolaci a další a další věci. Opět se ukázalo, kolik žije kolem nás dobrých a laskavých lidí.

Tak se radujte a těšte z dobrých věcí. Začíná léto a život se vrací do normálu. Nemáme vybombardovaná města ani vesnice spláchnuté povodněmi. Krize odjakživa byly a zase pominuly. Peníze byly, jsou a budou. Všechno se dá nahradit a obnovit. Jen život se vrátit nedá.

Tak si ho užijte.

Přeji vám krásné léto 2020.

Hana Marie Körnerová, foto: Alena Fléglová

Rozhovor na dálku

Koronaškola – zkušenosti

Krypta v bělohradském kostele

Jan Mannbawer

Radomír a Vladimír

Další číslo vyjde: **21. 8. 2020**
V roce 2020 mimořádné letní číslo nebude

Fotografie na obálce:

01 NOVÝ PRŮHLED
Ladislav Stuchlík
24 DO PARKU
Ladislav Stuchlík

BĚLOHRADSKÉ LISTY – Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Josef Špúr, Ing. Pavel Šubr, Jaroslav Voves.

Povoleno: MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Adresa: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon, fax: 739 629 482 / 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba, tisk: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Zeptali jsme se za vás

Královéhradecký kraj
PhDr. Jiří Štěpán, Ph.D., hejtmán

Hradec Králové 18. května 2020

Vážení spoluobčané,

v uplynulých týdnech jsme byli všichni vystaveni bezprecedentní zkoušce, jaká nemá v historii České republiky obdoby. Nikdo z nás neví, jak se v brzké budoucnosti situace vyvine, ale přece jen je nyní trochu prostoru k vydechnutí a bilancování. Rád bych tento čas využil také k tomu, abych poděkoval všem, kteří se podíleli na zvládnutí epidemie, ať již jako příslušníci složek integrovaného záchranného systému, zdravotníci, pracovníci v sociálních službách, dobrovolníci, nebo jako osoby ve vedení měst, obcí a institucí. Děkuji také všem prodavačkám, řidičům a dalším, díky kterým jsme mohli v minulých měsících fungovat alespoň trochu jako před vypuknutím epidemie. Děkuji vám všem za vstřícnost a součinnost s krajskou samosprávou, a především za obrovské nasazení a obětavost, jež jsou nezbytné k úspěšnému zvládnutí epidemie.

S úctou Jiří Štěpán

Pivovarské náměstí 1245 | 500 03 | Hradec Králové
tel.: 495 817 223 | fax: 495 817 221
e-mail: jstepan@kr-kralovehradecky.cz

Vážení pane starosto,

dovolte mi krátké vysvětlení k ukončení provozu naší pobočky ve Vašem městě.

Vážíme si města Lázně Bělohrad i všech jeho obyvatel a jsme rádi, že jsme mohli být po celá léta jeho součástí. Návštěvnost našich poboček však obecně dlouhodobě klesá. Trendy v bankovníctví se mění, a my proto musíme být klientům k dispozici nejen v kamenných pobočkách, ale i v digitálním světě. Nechceme mít ale prázdné pobočky. Provoz některých poboček proto ukončujeme a přesouváme do jiných míst, a to z důvodu jejich dlouhodobě klesající vytiženosti. Snažíme se přizpůsobovat našim klientům a umisťovat naše pobočky zejména do těch lokalit, kde je klienti využívají. Pro nás je tedy klíčová jak dostupnost v reálném i digitálním světě, tak i profitabilita.

Z pravidelných analýz využitelnosti našich poboček bohužel dlouhodobě vyplývá, že naši pobočku v Lázních Bělohradě klienti využívají stále méně. Z toho důvodu jsme se rozhodli ukončit její provoz původně k 30. červnu 2020, ale vzhledem k mimořádné situaci spojené s pandemií koronaviru a s vyhlášením mimořádných opatření vládou České republiky ukončujeme její provoz bohužel již nyní.

Máme nejširší pobočkovou síť v ČR, přesto však nemůžeme být všude. Jsme si vědomi toho, že tato informace nebude pro klienty potěšující. Nicméně v Lázních Bělohradě bude nadále klientům k dispozici 24 hodin denně náš bankomat, který umožňuje vedle výběru hotovosti například zadání jednorázového i trvalého platebního příkazu, zaplacení složenky, dobítí kreditu mobilního telefonu, změnu PIN kódu nebo zobrazení limitů karty.

Klienty budeme o připravovaných změnách pochopitelně s předstihem informovat. Čísla účtů ani nastavení jejich dalších produktů se jim nijak nezmění. Máme pro ně řadu alternativních cest k obsluze účtu – bankomaty a internetové nebo mobilní bankovníctví s nepřetržitým provozem. K dispozici je jim i bezplatná informační linka Finanční skupiny České spořitelny 800 207 207. Kompletní obsluhu klientských účtů a dalších bankovních produktů zajistí také kterákoli jiná naše pobočka bez ohledu na to, kde mají klienti uloženu dokumentaci ke svým účtům. Nejbližší velká pobočka je v Hořicích, která má otevřeno každý pracovní den.

Děkuji Vám za pochopení a věřím, že zachováte Českou spořitelnu přičemž.

V Lázních Bělohradě dne 24. 4. 2020.

Marek Němec
regionální ředitel provozu region, Východní Čechy, Česká spořitelna, a.s.

Starosta odpovídá

Nemělo by město zakoupit defibrilátor? V případě infarktu by pomoc byla blízkou a nemuselo by se čekat, až přijede záchranka.

Město defibrilátor již před několika lety zakoupilo. Má ho ve své výbavě zásahová jednotka bělohradských hasičů a defibrilátor již mnohokrát při svých výjezdech použila. Zprávy o zásazích ihned dostávám a vím, že jednotka vyjíždí poměrně často k případům v Bělohradě a okolí, kde je potřeba defibrilátor. Chtěl bych proto tímto členům jednotky poděkovat za jejich zášahy i v této oblasti.

Vloni byla ve městě zrušena Komerční banka, letos Česká spořitelna. Nedalo by se s tím něco dělat, aby alespoň spořitelna ve městě zůstala?

Bohužel Komerční banka zrušila své pobočky i v mnohem větších městech, než je Bělohrad s 3.700 obyvateli, např. v Dobrušce (téměř 7.000 obyvatel) nebo v Třebechovicích pod Orebem (téměř 6.000 obyvatel).

O budoucnosti pobočky České spořitelny v Lázních Bělohradě jsme se zástupci České spořitelny jednali v loňském roce v souvislosti s připravovanou rekonstrukcí budovy spořitelny. Tehdy nám bylo řečeno, že s rekonstrukcí budovy máme počkat do roku 2022, neboť rekonstrukce by mohla ohrozit existenci pobočky České spořitelny. Rekonstrukce by se totiž dotkla i prostor, kde je pobočka ČS, a ta by se musela na dobu rekonstrukce přestěhovat do náhradních prostor. Dohodli jsme se, že do konce roku 2021 rekonstrukci nezahájíme a pobočka zde zůstane.

Letos 24. dubna mě znovu navštívili zástupci České spořitelny a oznámili nám, že po zrušení nouzového stavu v souvislosti s koronavirem již zdejší pobočku neotevrou. Dopis, který jsem při té příležitosti obdržel, je v dnešním vydání Bělohradských listů v rubrice „Zeptali jsme se za vás“. Se zrušením pobočky jsem nesouhlasil, ale dostal jsem informaci, že jde o rozhodnutí představenstva České spořitelny a majitele České spořitelny rakouské Erste Bank. O zachování pobočky jsem jednal se starosty měst, kde Česká spořitelna také ruší své pobočky (např. Opočno nebo Třebechovice pod Orebem), a s hejtmánem Královéhradeckého kraje Jiřím Štěpánem, ale shodli jsme se, že šance na udržení poboček v těchto městech je minimální. Problém řešila také rada města a poslali jsme nesouhlasný dopis generálnímu řediteli České spořitelny Tomáši Salomonovi. Odpověď ombudsmana České spořitelny ale potvrdila zrušení pobočky České spořitelny v našem městě.

Slyšel jsem, že má být zrušen hrob spisovatele Karla Václava Raise v Praze, protože za něj nebyl zaplacen poplatek. Nemohlo by poplatek zaplatit město?

Tato informace se ve městě rozšířila někdy v polovině dubna. Se správou Vinohradského hřbitova jsem o hrobce K. V. Raise jednal. Majitelé hrobky byli vždy potomci K. V. Raise, nyní je to jeho pravnuček hudebník Ivan Rais. Místní poplatek za hrob je zaplacen po dobu existence hřbitova, tedy navždy. Navíc K. V. Rais patří mezi nejvýznamnější osobnosti pohřbené na Vinohradském hřbitově. Zrušení nebo odstranění hrobky proto v žádném případě nehrozí.

Na hrobku ale bohužel spadla větev, která poškodila náhrobní desku. Správa hřbitova o poškození desky chtěla informovat rodinu, ale dopis Ivanu Raisovi se vrátil jako nedoručený. Proto dali na hrobku žlutou nálepku, na které je upozornění, aby rodina kontaktovala správu hřbitova z důvodu řešení opravy náhrobní desky. Hřbitovy většinou bývají proti podobným událostem pojištěny, ale konkrétní způsob ře-

šení pojistného plnění musí řešit s majitelem hrobky. Se správou hřbitova jsem domluven, že v případě dalších problémů s hrobkou budou kontaktovat město. Jinak na Vinohradský hřbitov upravit hrob spisovatele K. V. Raise zástupci města např. na Vánoce nebo při výročí K. V. Raise jezdí.

Pavel Šubr, foto: Ladislav Stuchlík

ZM informuje

Ve středu 13. května se v sále areálu U Lva uskutečnilo další zasedání zastupitelstva města. Původně se mělo uskutečnit již 22. dubna, vzhledem k vyhlášenému nouzovému stavu bylo ale přeloženo na náhradní termín. Po volbě ověřovatelů zápisu, zprávách kontrolního a finančního výboru a zprávě z jednání rady města se zastupitelé zabývali situací v Bělohradské mateřské škole, kde po dlouhé diskusi vzali na vědomí dopis zákonných zástupců dětí, prohlášení zaměstnanců a usnesení rady města v záležitosti BMŠ a uložili radě města přijmout urychlené opatření v rámci legislativy vyřešení situace v Bělohradské mateřské škole. Poté schválili odkoupení pozemků p. č. 178/102, 178/103 a 294/2 v k.ú. Dolní Nová Ves pro výstavbu chodníku a autobusové zastávky u firmy Freudenberg a prodej pozemků p. č. 139/29 a 139/30 v k.ú. Brtev a pozemku p. č. 48/4 v k.ú. Lázně Bělohrad. Naopak neschválili využití předkupního práva na odkoupení pozemku p. č. 4/35 v k.ú. Prostřední Nová Ves a prodloužení termínu zahájení stavby bytového domu společností Devecia z.s. na p.p.č. 102/3 a 102/4 v k.ú. Lázně Bělohrad s tím, že město uplatní právo zpětné koupě těchto nemovitostí.

Zastupitelstvo města se v dalším bodu programu zabývalo chybějící ornici na pozemcích p. č. 139/23 a 139/24 v Brtvi, kde vzalo na vědomí výsledky pedologického průzkumu a vyjádření majitele pozemku p. č. 139/24 a rozhodlo o zastavení dalších činností v této věci do doby prošetření oznámení o podezření ze spáchání trestného činu příslušnými orgány. Dále zastupitelstvo města vzalo na vědomí rozpočtová opatření č. 3/2020, 4/2020 a 5/2020 a schválilo rozpočtové opatření č. 6/2020. Zastupitelé rovněž schválili zástupce města na valnou hromadu Vodohospodářské a obchodní společnosti, a.s. (místostarosta Antonína Schánilce, v případě jeho nepřítomnosti Jana Flégla), nominaci zástupce města do představenstva Vodohospodářské a obchodní společnosti, a.s. (starosta Ing. Pavla Šubra) a obecně závaznou vyhlášku č. 1/2020, o nočním klidu. V diskusi informoval starosta o jednáních o převodu majetku bývalého SOU Lázně Bělohrad na město a o dopadech covidu-19 na město a lázeňství a místostarosta o investičních akcích ve městě.

Pavel Šubr

Rozhovor na dálku

Spolek na výletě - Ružín 2019

Stříbrný vítr zavál ze Slovenska

Pro letošní jaro je tento způsob komunikace příznačný: žádné osobní kontakty, žádné posezení u kávy, žádné řeči z očí do očí... Ale ti, kteří spolu chtějí pohovořit, si cestu najdou. Ne že by tento rozhovor byl dlouhodobě plánován, spíše k tomu přispěla opět náhoda, ta laskavá kouzelnice s lidskými osudy. Byla jsem příjemně překvapená, když jsem byla její švagrovou Jindrou, která žije více než 50 let v Košicích, požádána o zaslání některých méně známých materiálů z díla a života našeho K. V. Raise se záměrem jejich zveřejnění v časopise Stříbrný vítr. Časopis vydává Český spolek v Košicích, jehož je Jindra členkou. Milé překvapení. Proč bychom nevyslali K. V. Raise do světa? A tak se stalo: časopis Bělohorské listy, brožura o K. V. R., několik zpráv přes internet a telefonních rozhovorů putovaly do Košic. S paní Miluší Babjákovou, redaktorkou časopisu, jsme navázaly kontakt, a na světě byl tento rozhovor.

Za jakých okolností vznikl Český spolek v Košicích?

Bylo to krátce po rozdělení Československa v prosinci 1993, kdy se česká komunita stala národnostní menšinou a musela si z ničeho vybudovat svoje kulturní a společenské zázemí i pozici ve společnosti. I díky Českému spolku docházelo postupně k úpravě našeho postavení až po možnost dvojího občanství a k vybudování materiální i personální základny pro realizaci české kultury a zachování identity české menšiny. V roce 2005 se z regionálních organizací staly samostatné České spolky v osmi slovenských městech. Košický je z nich největší a s nejrozsáhlejší činností.

V prvních letech měl Český spolek v Košicích 500 členů. Byli to jednak Češi, jejichž rodiče přišli na Slovensko ještě za 1. republiky jako např. učitelé, lékaři, policisté a jiní. Po válce přišli do Košic Češi jednak „budovat východ republiky“ nebo jako vojáci z povolání, lékaři. Zvláště v padesátých a v šedesátých letech byl příchod Čechů do Košic dost početný. Naopak muži z východu odcházeli často do Čech studovat nebo na základní vojenskou službu a do

Košic se vrátili s manželkami - Češkami. Lučrativní zaměstnání, poměrně lehké získávání bytu a slibně se rozvíjející město Košice i po stránce kulturní bylo příslibem spokojeného rodinného života.

Po rozdělení republiky se stal Český spolek určitou oázou nás Čechů jevících zájem o setkávání se s rodáky, ale i se sympatizanty z řad majoritní většiny, kteří mají rádi českou kulturu, v neposlední řadě také s těmi, kteří nesouhlasili s rozdělením státu. V současné době evidujeme cca 300 členů.

Jaká je náplň vaší činnosti a jak často se scházíte?

Konkrétní činnost je velmi pestrá. V programu festivalu Dny české kultury pořádáme už 25 let koncerty českých uměleckých skupin i jednotlivců, pořádáme výstavy, literární večery, promítání filmů. V rámci klubové činnosti je to cca 20 přednášek ročně o významných osobnostech českého politického, společenského i kulturního života nebo o významných událostech v české historii a kultuře. V minulých letech jsme pořádali velmi vyhledávané Český ples nebo týdenní poznávací zájezdy do Čech. Během 15 let jsme tak poznali prakticky každý kout Čech a Moravy, bohužel z finančních důvodů jsme museli od těchto akcí upustit. Zůstaly nám ale populární společenské akce, jako je Svatováclavské posvícení, Zahradní slavnost, České Vánoce a velmi oblíbený literárně-hudební cyklus Už vím, co číst a poslouchat. Český spolek otevřel v okolí Košic Legionářskou naučnou stezku a zasloužil se o odhalení sochy Masaryka a Štefánika. Českou kulturu více než 20 let prezentuje také náš Ženský pěvecký sbor, který koncertuje doma i v zahraničí a vydává také vlastní CD a DVD. Už 10 let vychází náš časopis Stříbrný vítr, kde píšeme o připravovaných programech, o zajímavostech České republiky, o kultuře i historii. Část má také věnovanou dětem. V rámci práce s dětmi jsme do roku 2018 pořádali víkendové pobyty rodičů s dětmi a vzdělávací letní tábory, od roku 2019 byla založena nová organizace Česká omladina, která se touto činností zabývá výhradně.

Nejbližší kontakty se bezesporu navazují ve společenském klubu u vás v Košicích. Je tomu tak?

Náš košický společenský klub má svůj vlastní program. Jsou to přednášky doplněné ukázkami z knih, promítáním filmů a DVD, přehrávkami hudby. O jednotlivých přednáškách píše já jako gestor projektu společenského klubu články na web Českého spolku nebo do časopisu Stříbrný vítr. Tak tomu bylo i u spisovatele K. V. Raise.

Proč je nám tento spisovatel tak blízký? Jeho tvorbu si pamatujeme ještě ze školních let prožitých v Čechách je nám blízký kraj s jeho přírodou a lidmi, o němž psal. Hodně nás pochází ze severních Čech, z Pojizeří, Polabí, Jičínska, z Náchoda, od Hradce Králové. Svě rodiště milujeme. Proto jsem se snažila o tomto spisovateli dovědět se co nejvíce a odevzdat to pro potěšení ostatním členům. Na jednotlivých akcích klubu se nás schází v průměru 15–20 členů. Na velikost naší pronajaté místnosti v centru Košic je to nejvíce možný počet. Pokud organizujeme vycházky nebo výlety, přijde i více účastníků. Programy volíme podle zájmu, mají dobrý ohlas u veřejnosti, zejména programy Dnů české kultury, České Vánoce a další.

Práci s dětmi a mládeží, kterou jsme realizovali dlouhá léta, jsme neopustili ani po založení České omladiny, která se věnuje především vzdělávání dětí. I když z našich dětí a vnuků se stali již dospělí občané zahrnutí povinnostmi a různými zájmy, vědí, odkud pocházejí jejich předkové, a jsou na to pyšní. Někteří z nich se z různých důvodů vracejí do rodné země svých předků – do Čech.

Paní Babjáková, děkuji Vám za poskytnuté informace, které, doufám, potěší čtenáře Bělohorských listů stejně, jako potěšily mne. Přeji Vám mnoho zdaru v práci pro udržení přátelských vztahů mezi našimi zeměmi. Jsme si nejbližší po celá staletí a tak by to mělo být i v budoucnu.

Hana Friedrichová,

foto: archiv Miluše Babjáková

Pro čtenáře Bělohradských listů od Miluše Babjákové, rozené Kratochvílové

Naše česká menšina žije v krásném východoslovenském městě Košice s bohatou historií. Nachází se tady poslední gotická katedrála na východě, chrám sv. Alžběty, město je částečně obeháno zachovalými hradbami a je vzpomínané v trilogii Aloise Jiráského Bratrstvo.

Již za 1. republiky sem přišlo mnoho Čechů, ale taky Maďarů, Rusinů. Nebyla nouze o kulturu, sport, turistiku, vždyť hory jsou hned za městem a Tatry nedaleko. Nikdo nedělal rozdíly mezi národnostmi. Zpívaly se slovenské, české, maďarské i rusínské písně, jedna hezcí než druhá. Co však nás Čechy zaskočilo, bylo rozdělení republiky v roce 1993. Starší Češi nás lekali, že oni si museli při vzniku Slovenského státu zabalit kufry a rychle odejít. Naštěstí se tento scénář neopakoval, ale i tak to bylo kruté.

Dvě Češky, jedna z Jičína, druhá z Náchoda, se rozhodly založit Český spolek v Košicích. Protože zde žije opravdu hodně Čechů, setkalo se to se značnou podporou. Na zakládající schůzi ve velkém sále bylo plno. Nejednomu účastníkovi zvlhly oči dojetím, že jsme se sešli a budeme se scházet, budeme mít svůj český azyl. Dnes v Košicích lidé o nás vědí, ba máme i hodně sympatizantů z řad Slováků. Vznikla nová přátelství, která trvají dodnes. Na různých akcích se setká Čech z Plzně, Domažlic, Českého Těšína, Prahy, Náchoda, Jičína, Hradce Králové, Brna, Olomouce nebo z vesniček v Lužických horách, z Jeseníků, z Valašska. I z Bělohradu máme ve spolku zastoupení. Občerstvení v klubu zajišťuje Jindřiška Béréšová, rozená Friedrichová. Její spolužačky ji jistě pamatují.

Jedno nás však trochu mrzí. Naše děti jsou většinou Slováci. Snažíme se dělat akce i pro ně, v českém jazyce. V čase globalizace je těžké učit mládež lásce k rodné zemi jejich rodičů a prarodičů. Jedno však jistě je, že vědí, kde mají své kořeny.

Miluše Babjáková, rozená Kratochvílová,
rodiště Praha, žijící v Praze, České Lipě, Brodčích nad Jizerou, od roku 1959 v Košicích

Více se dozvíte na web stránce: www.ceskyspolek.sk

Jindra Béréšová Friedrichová a Miluše Babjáková v Praze

Společné Vánoce 2018

Na Spiši v máji 2019

KORONAŠKOLA

JAKO ZKUŠENOST I PŘÍLEŽITOST

DOKÁŽETE SI PŘEDSTAVIT, ŽE ŠKOLA BUDE FUNGOVAT, A PŘESTO SE DO NÍ NEBUDE POVINNĚ CHODIT? ŽE SE BUDE UČIT, ALE NEBUDOU SE DÁVAT ZNÁMKY? ŽE SE DĚTI BUDOU UČIT V PYŽAMU A BAVIT SE SE SVOJÍ UČITELKOU PŘI SNÍDANI PROSTŘEDNICTVÍM MOBILU OPŘENÉHO O ŠÁLEK ČAJE? ŽE SE DOMÁCÍ ÚKOL VYPLNÍ BĚHEM NĚKOLIKA MINUT NA MOBILNÍM TELEFONU A ROVNOU SE SÁM OPRAVÍ A SDĚLÍ ŽÁKOVÍ VÝSLEDEK? TYTO OTÁZKY A MNOHO DALŠÍCH PŘEKVAPENÍ PŘINESLO OBDOBÍ „KORONAVZDĚLÁVÁNÍ“, TEDY VZDĚLÁVÁNÍ V OBDOBÍ TAK ZVANÉ KORONAKRIZE ZPŮSOBENÉ NOVÝM KORONAVIREM SARS-CoV-2.

11. března 2020 začalo pro české školáky a učitele něco, co doposud poválečné české školství nezažilo – úplné uzavření škol ze dne na den se zákazem vstupu žáků do školních budov. Školy osiřely a zesmutněly, a to na rovných 36 pracovních a 60 kalendářních dnů. Až do 11. května, kdy se ve škole objevila část děvčátek připravujících se na přijímací zkoušky, se ve školách vyskytovali pouze uklízečky, školník, v úřední dny střídající se vedení školy a kuchyň uklízející kuchařky. Třídy zely prázdnotou a na chodbách bylo smutné ticho.

Pro učitele, žáky i rodiče nastala ze dne na den zcela nová situace. Pro žáky vzdělávání z domova, o samotě, bez spolužáků a třídy a s paní učitelkou kdesi na druhém konci optického kabelu. Pro učitele něco zcela nového v podobě online vzdělávání a práce z domova. Pro rodiče toto období znamenalo větší odpovědnost za vzdělávání svých dětí, intenzivnější spolupráci a souznění se školou a daleko více času, který je třeba věnovat vlastním dětem. Pro nikoho to nebyla jednoduchá situace.

Společnými silami jsme se pustili do vzdělávání bez školy. Pomocí toho, co jsme měli k dispozici, a především podle možností žáků a jejich rodin. Digitální technologie v digitálním věku nejsou, jak se ukáza-

lo, samozřejmostí úplně v všech a digitální dovednosti logicky souvisí s technickými možnostmi každého jednotlivce. Individuální rozdíly byly a vždycky budou velké a málokdo z běžných uživatelů digitálních technologií je „expert-ajťák“ ovládající aplikace a software přesně tak, aby mohl rovnou nohama začít aktivně pracovat v prostředí online výuky.

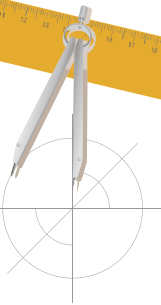
Školy včetně té naší postupně zaujaly postoj pozvolného přechodu na digitální vzdělávání. Snažili jsme se, aby se všichni mohli postupně adaptovat na náročnou a pro mnohé velmi těžkou životní situaci a škola aby se nestala traumatem, stresem a noční můrou, ale aby vystupovala jako největší partner pro ty, kteří stojí o vzdělání a mají zájem školu jako vzdělávací instituci využít pro vlastní individuální posun. To nejzásadnější, co se stalo, byla proměna školního vzdělávání z „povinného chodění do školy“ na „vzdělávání na vlastní odpovědnost“. Škola na doporučení ministerstva začala používat jiné formy hodnocení než známky, a záleželo čistě na žákovi (a nezastírejme, že souběžně s nimi i na jeho rodičích), jestli se výuky zúčastní, kdy si udělá úkoly, jak aktivně se zapojí do komunikace se školou a kolik z dobrovolného a doporučeného hodlá udělat navíc. Slovo MUSÍŠ se tak trochu změnilo na MŮŽEŠ. Najednou nebyl stálý rozvrh, vyučovací hodina, ubyla spousta předmětů, termíny na práci i odevzdávání hotových úkolů se prodloužily. Postupně, po vyzkoušení některých aplikací a platforem a po zpětné vazbě od rodičů a žáků, škola přistoupila na pravidelné každodenní online hodiny prostřednictvím aplikace Microsoft Teams doplněné online webovými aplikacemi, vzdělávacími portály a dalšími doplňky zpestřujícími výuku. Pro nejmenší z prvního stupně, jejichž digitální dovednosti nejsou ještě v dostatečné úrovni, jsme museli volit jiné formy, neboť ti se vzdělávali se svými rodiči a právě na nich nejvíce záleželo, jaké formy paní učitelky zvolí.

Nejvíce odpovědnosti za učení žáků zůstalo na rodinách. A ty naše, bělohorské, se osvědčily v plné parádě a právě díky našim rodičům jsme vše (snad) zvládli v klidu, se vzájemnou tolerancí, podporou a pochopením. Škola se snažila vystupovat jako „podporovatel a rádc“ v nesnázích a s ohledem na různé technické a dovednostní rozdíly se snažila vzdělávání podporovat u všech. Děkujeme rodičům za to, že tuto situaci přijali

ních technologií a tradiční škole bylo nastaveno zrcadlo. O reformě celého školského systému se mluví už velmi dlouho. Nový koronavirus je možná také novou šancí pro uchopení a pochopení toho, co jsme prožili, aniž bychom se k tomu odhodlali, kdybychom nebyli nuceni okolnostmi. Je to šance přenést do zdánlivě dobře fungujícího a osvědčeného systému prvky, které ho změni k lepšímu a zbavit se definitivně toho, co ho brzdí a je nefunkčním pozůstatkem minulosti. Je na nás všech, jak se k této příležitosti postavíme.

A co na vzdělávání na dálku žáci?

„Nejvíce se mi líbí když v angličtině a vlastivědě dělám v různých programech, jako třeba Wocabe nebo TakTeh. Taky je dobré když mám v číslích udělat dvě nebo tři stránky v pracovním sešitě.“

„Líbí se mi že na školáky nezapomínají třeba v novinách. Každý den je tam stránka s ukoly. A každý den se dívám na UčíTelku. Líbí se mi že máme celá třída v-mail s paní učitelkou na přírodovědu kde si posíláme ukoly a obrázky. I naší paní učitelkou si posíláme uprávy jak se máme a co děláme. Už se mi slyšák po paní učitelce a po kamarádech.“

„Kdyby to bylo bez ukolů tak to bude lepší. (Ne dělám si srandu :-)). Ale už chci do školy, už mě to doma fakt nebaví.“

„Musíme čekat, než přijedou mamka s tatkou z práce, aby nám dali svůj počítač a my děláme ukoly na počítači až večer a je nás víc. Každý den nejsme jen doma, jzdíme na hľadání k babičce a ti to s počítačem neumí.“

Jaroslav Jirásko, foto: Helena Vernerová

vacích a kvízových programů. Vybrat to nevhodnější a nepoužitelnější. Zakoupit licence, zaregistrovat sebe a žáky. Právě učitelé z naší školy se nadšeně do všech těchto aktivit vrhli a věříte nebo nevěříte, navzdory různé úrovni digitální gramotnosti (způsobené letitou nečteností a nepodporou státu v této oblasti), samostudiem, dobrovolnou účastí na webinarích a sdílením a vzájemným se učením celou situaci statečně zvládli. Velké poděkování směřuje především k nim.

Třetí skupinou, tou nejpodstatnější, jsou žáci. Ti do nové situace vstupovali pravděpodobně ze všech aktérů nejvíce digitálně gramotní, ale velká část vzdělávání na dálku pro ně byla i tak velkou neznámou. I oni se museli naučit mnohé, aby systematické a alespoň trochu efektivní vzdělávání začalo fungovat. Jak jsem předeslal, jejich postavení bylo „chceš-li, zapoj se“, a pokud někdo nechtěl, škola prakticky nemohla ovlivnit jeho pasivní postoj. Ukázalo se ale, že většina žáků (za podpory rodičů) viděla smysl ve vzdělávání na dálku, a 95 % všech žáků školy aktivně spolupracovalo. Tak velké číslo není samozřejmostí ve srovnání s ostatními školami, a třetí poděkování patří našim žákům.

Koronakrizе jako zvednutý prst pro celou lidskou společnost znamenala kromě jiného též odhalení mnoha kostliveců ve společnosti, ve zdravotnictví, v samosprávě a také ve školství. Mariotereziánskému školství fungujícímu spíše na bázi tradice a setrvačnosti než na hledání cest k proměně na základě vědeckých poznatků otevřelo online vzdělávání nové obzory. Ukázal se obrovský vzdělávací potenciál digitál-

a že s trpělivostí a tolerancí přijímali skutečnost, že se tempo musí podřídít těm, kteří mají technické obtíže, a že i škola se v nové situaci ne vždy dokáže zorientovat a zareagovat. Jsou známé případy z jiných škol, kdy rodiče zaujali pozici nepřítelů, a cokoliv škola udělala, bylo předem odsouzeno ke kritice. Ne tak v Bělohradě. Naši rodiče se osvědčili jako skvělí partneři, jako souznějící a tolerantní spoluúčastníci a jako spolehliví a poctiví spolupůdělavatelé. Díky za to všem.

Slovo učitel je odvozeno od sousloví „pořád se něco učit“ a nová situace toto rčení naprosto naplnila. Z učitelů se ze dne na den stala učící se skupina, která vzhledem k situaci potřebovala opustit místo před katedrou, rozloučit se s křídovými tabulemi, diktáty, sešity a učebnicemi a zaujmout pevné místo před monitorem stolního počítače, notebooku, tabletu, mobilu. Pro mnohé z nich znamenalo online vzdělávání naučit se ovládat úplně nové aplikace, platformy, sdílená prostředí, komunikační software a celou škálu online učebnic a testo-

Krypta

v bělohhradském kostele Všech svatých

Pomineme-li křtitelnicí z roku 1545 a zvon datovaný rokem 1626, obojí pocházející pravděpodobně z původního dřevěného novoveského kostela, nalezneme v současném chrámu Všech svatých v Lázních Bělohradě pouze tři prvky spojené s dobou jeho výstavby, která byla započata v roce 1689. Jsou jimi kazatelna, parapet panské oratoře a poklop patronátní krypty.

Deska kryjící místo posledního odpočinku majitelů zdejšího panství byla dlouhých čtyřicet šest let utajena zraku návštěvníků kostela. V roce 1974 při úpravě liturgického prostoru v duchu II. vatikánského koncilu byla odstraněna mřížka oddělující presbytář od lodi kostela, prostor kněžiště byl zvětšen a vyvýšen pomocí dřevěného pódia, pod kterým také zmizel zmiňovaný poklop. Tento historicky cenný a nádherný artefakt se během příprav na letošní ročník Noci kostelů podařilo opět zpřístupnit. Část dřevěné konstrukce byla vyříznuta a vzniklý otvor byl osazen rámem, na který je zatím položen odnímatelný dřevěný dekl, který by v budoucnu, pokud se podaří získat dostatečné finanční prostředky, mělo nahradit čiré pochozí sklo.

Odkrytí přineslo milé překvapení. Deska byla ve výbor-

ném stavu a kupodivu ani mosazné části nenesly známky výraznějšího poškození. Vlastní kryt je zhotoven z šedého mramoru, v jeho rozích jsou čtyři mosazné umrlčí lebky, které kryjí hlavice hřebů, pomocí nichž se zvedal. Ve svém středu nese mosazný valdštejnský znak, nad kterým je vysekaný latinský nápis MISEREMINI MEI, MISEREMINI MEI, přeloženo: Smilujte se nade mnou, smilujte se nade mnou. Nápis pokračuje pod znakem SALTEM VOS AMICI MEI – Alespoň vy, moji přátelé. Poklop je vsazen do rámu z červeného mramoru s latinskými nápisy po stranách UNUM DEBETUR IURE – Jedno se musí podle práva (k jednomu jsme vázáni podle práva) – a ALTERUM COMPETIT USUI – Druhé přísluší obyčejí. Smysl citovaného epitafu lze vnímat tak, že smilování je povinné pro všechny, ale sluší se obyčejem, aby se smilovali aspoň přátelé. (Za překlad z latiny a doplňující komentář děkuji PhDr. Janu Zdichyncovi.)

Prvním pohřbeným do nové krypty byl 6. listopadu 1724 stavitel a patron kostela Bertold Vilém z Valdštejna (* 1640). Ve staré farní pamětnici vedené od roku 1663 původně jako kniha záduší jsou popsány okolnosti jeho skonu. Tento text je autentickým svědectvím dokonalého naplnění barokní zbožnosti a její touhy po šťastné smrti: *Ku kteréžto věčné odplatě, svrchu jmenovaného velikého dobrodince Pán Bůh všemohoucí dne 31 Octobris Anno 1724 Vigilií všech svatých z tohoto světa povolati a k jeho potěšení tuto obzvláštní milost propůjčiti ráčil, Že právě při mši svaté /: která na jeho žádost za šťastné skonání ráno na úsvitě v přítomnosti jeho sloužena byla:/ po vyřknutejch vod kněze onich slovech: Benedicamus Domino tiše na věčnost se vodebral, Jehožto mrtvé tělo vnadotčeným chrámu Páně všech Svatých před velkým Oltářem po pravé straně do své vlastní Krypty pochováno jest, die 6 Novembris A[nn]o 1724 Ať odpočívá v pokoji amen.* (Státní okresní archiv Jičín, fond Farní úřad Lázně Bělohrad, pamětní kniha 1663–1967, s. 29). Za přepis z originálního textu děkuji Bc. Janu Čečetkovi.

Bertold Vilém z Valdštejna založil dvě mešní fundace. První byla ustanovena zřizující listinou bělohradské fary (1721) na částku 60 zlatých. Obnášela povinnost každý týden

sloužit jednu tichou mši za živé a jednu za zemřelé příslušníky rodiny Valdštejnů. Druhá vycházela z jeho poslední vůle a byla na sumu 114 zlatých. Zavazovala sloužit dvě výroční zádušní mše, jednu za Bertolda Viléma, druhou za jeho zemřelou manželku Alžbětu Kateřinu, a čtyřicet čtyři tichých mší za jeho samého. Kromě uvedené finanční částky náleželo bělohradskému faráři z těchto dvou nadací také devět sudů piva (později se začaly používat menší sudy, proto se dodávka zvýšila na deset). Finančním a materiálním plněním obou fundací byl zavázán bělohradský velkostatek (Pamětnice bělohradské fary od r. 1836, s. 129 a 224; SOKA Jičín, fond Farní úřad Lázně Bělohrad, pamětní kniha 1663–1967, s. 4 a 52; karton 1, korespondence, odesílatel Jan Sehnal 23. dubna 1882).

Krypta v bělohradském kostele se však pravděpodobně trvalým místem věčného odpočinku Bertolda Viléma nestala. V roce 1769 byla v miletínském kostele odkanalizována krypta před hlavním oltářem a při této příležitosti do ní sestoupil tehdejší miletínský farář Ignác Dominik Baudisch a provedl soupis uložených ostatků. Mimo jiné zapsal, že na rakvích po pravé straně jsou nápisy: Bertold hrabě z Valdštejna, pán na Bělohradě, a Alžběta hraběnka z Valdštejna, rozená hraběnka z Valdštejna, paní na Bělohradě (SOKA Jičín,

fond Farní úřad Miletín, kniha 1, s. 153–154). Pro nedostatek dalších pramenů můžeme o důvodu a datu pravděpodobného převozu ostatků hraběte Bertolda do Miletína, rodného města jeho zesnulé manželky Alžběty Kateřiny z Valdštejna († 1684), pouze spekulovat.

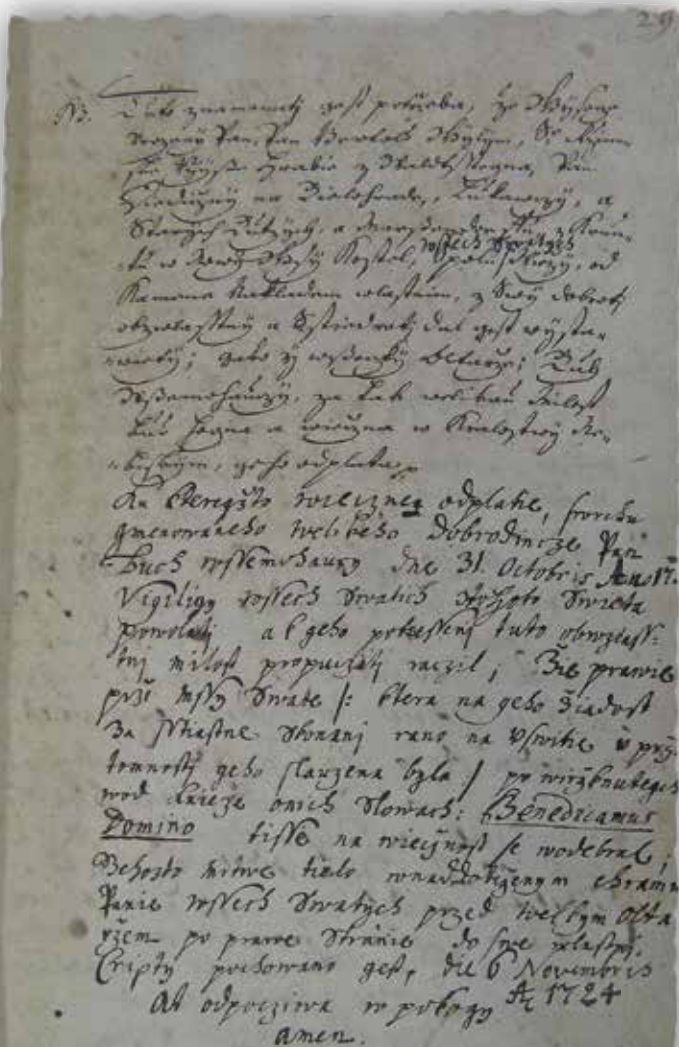
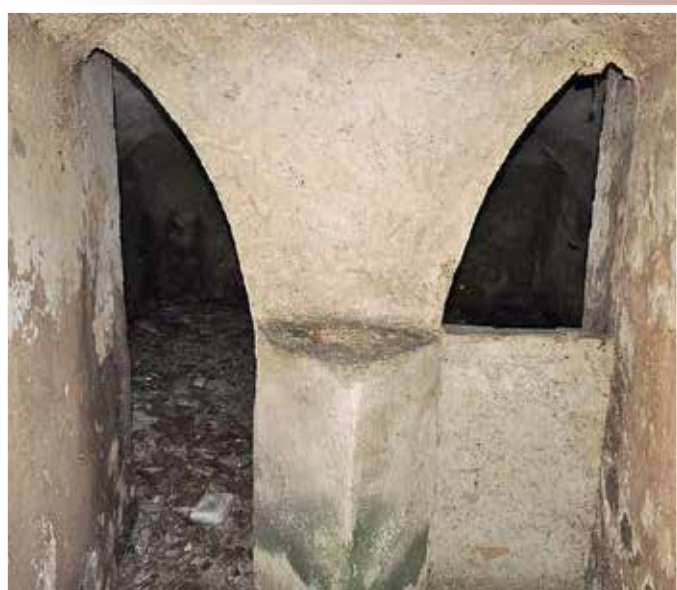
Jediným potomkem z manželství Bertolda Viléma s Alžbětou Kateřinou byla dcera Anna Marie provdaná za Rudolfa z Oppersdorfu. Ta však zemřela již v roce 1690 (HRBEK, Jiří. Barokní Valdštejnové v Čechách: 1640–1740, 2013, s. 181, 761), proto se Bertoldovou dědičkou na základě testamentu stala jeho neteř Marie Alžběta Schaffgotschová, rozená z Valdštejna. Její manžel hrabě Jan Arnošt Antonín Schaffgotsch († 1747, pohřben v Nechanicích) zastával postupně řadu významných postů, počínaje radou apelačního soudu, u kterého se později stal prezidentem, přes úřad tajného rady, nejvyššího sudího, nejvyššího komorníka až po funkci nejvyššího purkrabího. Byl držitelem Řádu zlatého rouna. Marie Alžběta zemřela 23. července 1748 a do krypty byla uložena 27. července. Není bez zajímavosti, že po jejím boku spočinul 26. února 1766 (Státní oblastní archiv v Zámrsku, Sbirka matrik Východočeského kraje) její syn Arnošt Vilém Schaffgotsch († 21. února 1766 v Praze), královský tajný rada, královský místodržící a soudní prezi-

dent, který byl otcem prvního českobudějovického biskupa Jana Prokopa Schaffgotsche a dědem Antonína Arnošta Schaffgotsche, šestého biskupa brněnského.

Posledním pohřbeným do patronátní krypty v bělohradském kostele byl 7. června 1841 baron Antonín ze Stillfriedu († 4. června 1841), manžel majitelky panství a patronky kostela Antonie, rozené Schaffgotschové, která panství zdědila v roce 1824 po smrti své matky Antonie Schaffgotschové, rozené Studničkové. Tehdejší místní farář František Petera Rohoznický k tomu v pamětnici bělohradské fary, kterou sám začal psát od 1. ledna 1836 a je užívaná až do současnosti, uvádí: Mrtvola jeho byla dne 7. června 1841 velmi slavně do krypty zdejšího farního chrámu Páně Všech Svatých pohřbena od veledůstojného Pána okresního vikáře Josefa Stranského, děkana na Veliši. Tato informace je velice zajímavá, protože již od roku 1784 bylo císařským nařízením Josefa II. zakázáno pohřbívat lidské ostatky v prostorách kostelů.

Kromě výše popisované patronátní krypty, která se nalézá před hlavním oltářem vpravo, se v minulosti v kostele nacházela ještě krypta kněžská, umístěná na opačné straně presbytáře. Naposledy do ní byly 3. ledna 1714 uloženy ostatky čtvrtého administrátora novoveského kostela augustiniána Augustina Procházky, který zde působil od 27. listopadu 1672 až do své smrti 31. prosince 1713. Její poklop opatřený čtyřmi železnými kruhy ještě zaznamenal farář František Petera do inventárního seznamu v již zmíněné jím zavedené farní pamětnici. Lze se domnívat, že tato deska byla odstraněna v osmdesátých letech 19. století, kdy byla v kostele pořízena nová dlažba. Do této krypty byl také pohřben správce Zachariáš Ryker, podle bělohradského katechety Bohuslava Beneše předek Františka Ladislava Riegra (BENEŠ, Bohuslav. Dějiny Farního chrámu Páně Všech Svatých v Bělohradě, [1889], s. 6).

V roce 2016 se podařilo vstoupit do podzemního prostoru kostela, v jehož závěru se ve stropě nacházela mramorová deska. Přestože se s největší pravděpodobností jednalo o zde popisovaný kryt patronátní krypty, byla místnost, vyjma několika kusů zpráchnivělého dřeva, naprosto prázdná. Je možné předpokládat, že po ukončení pohřbívání byla část, do které se rakve s ostatky zesnulých ukládaly, následně zazděna? Zda je tato úvaha správná, by však mohl odhalit pouze kvalifikovaný archeologický průzkum.

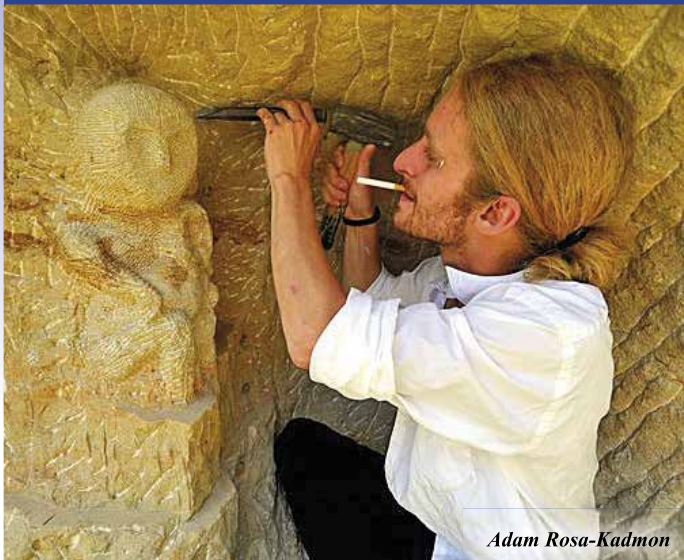
Zápis v pamětní knize vedené od r. 1663.

Noc kostelů se letos v bělohradské farnosti nakonec neuskutečnila, protože avizovaná epidemiologická opatření proti šíření koronavirové nákazy by zásadním způsobem omezovala realizaci připraveného programu. Ten se však nezrušil, pouze byl přeložen na další ročník a bude představen 28. května 2021. Při té příležitosti budou moci návštěvníci Noci kostelů vidět na vlastní oči zde popisovanou jedinečnou památku na muže, který zásadním způsobem ovlivnil dějiny našeho města. Zasloužil se o výstavbu bělohradského kostela, vyzvednutí fary, přestavbu zámku, povýšení Bělohradu na městečko se třemi výročními a jedním týdenním trhem... V době, kdy zastával úřad hradeckého krajského hejtmána (1694–1713), se sídlo bělohradského panství stalo administrativním centrem kraje a místem úschovy důležitých dokumentů.

U mnohých zdejších patriotů mohla informace, že se ostatky Viléma Bertolda z Valdštejna v bělohradském kostele zřejmě nenachází, vyvolat lítost nebo zklamání. Větší zármutek by však měla vyvolávat skutečnost, že jméno této významné historické osobnosti nenalezneme nikde ve veřejném prostoru současného Bělohradu.

Josef Klazar, foto: autor, farní archiv

Adam Rosa-Kadmon

ZÁZRAK NA BYŠÍČKÁCH

TÉMĚŘ PŘED DESETI LETY JSEM PROCHÁZEL CELOU VÝCHODNÍ KRAJINOU PODKRKONOŠÍ A SBÍRAL JSEM JAZYKOVÝ MATERIÁL. KDYŽ JSEM PO DVOU LETECH ZAKONČIL TERÉNNÍ SBĚR A ZAČAL ZPRACOVÁVAT TO OBROVSKÉ MNOŽSTVÍ NASBÍRANÉHO MATERIÁLU, ABYCH Z NĚJ MOHL USPOŘÁDAT SLOVNÍK, NARÁŽEL JSEM ZNOVU A ZNOVU NA JEDNU POTÍŽ. MLUVČÍ, KTERÉHO JSEM NECHAL VYPRÁVĚT, ABYCH MOHL ZKOUMAT JEHO JAZYK, TOTIŽ NEVYPRÁVĚL JEN TAK O NĚČEM. VYPRÁVĚL LEGENDU, PŘÍBĚH NĚJAKÉHO MÍSTA, REGIONÁLNÍ POVĚST NEBO POVÍDAČKU, NEBO PŘÍBĚH, KTERÝ SI ZROVNA VYMYSLEL. ZNOVU A ZNOVU JSEM SE PŘISTIHL PŘI TOM, JAK MÍSTO ZKOUMÁNÍ NÁŘEČÍ A JAZYKA POSLOUCHÁM MLUVČÍHO, CO VYPRÁVÍ A JAKOU ZAJÍMAVOU BÁCHORKU ZROVNA FABULUJE. ROZHODL JSEM SE, ŽE NEMOHU TYTO PŘÍBĚHY VYNECHAT, A USPOŘÁDAL Z NICH KNIHU S NÁZVEM KDO CHODÍ ÚVOZEM MRTVÝCH, KAM JSEM ZPRACOVAL TY NEJZAJÍMAVĚJŠÍ PŘÍBĚHY A TY NEJVÍCE AUTENTICKÉ LEGENDY PODKRKONOŠÍ A DOPLNIL JE FAKTOGRAFICKÝMI POZNÁMKAMI, KTERÉ UVADĚJÍ POVĚSTI NA JEJICH HISTORICKOU MÍRU. KNIHA SE DOČKALA DRUHÉHO VYDÁNÍ, ELEKTRONICKÉ VERZE I AUDIOKNIHY A JE MÝM POTĚŠENÍM, ŽE VÁM MOHU, MILÍ ČTENÁŘI, PŘINĚST V TĚCHTO NOVINÁCH JEDNU POVÍDKU Z NÍ. HÁDÁTE SPRÁVNĚ, ŽE TO BUDE ASI POVÍDKA, KTERÁ SE NĚJAK TÝKÁ LÁZNI BĚLOHRADU. TOTO MĚSTO POSKYTLA NÁMĚTŮ MNOHO, TO SVĚDČÍ O JEHO BOHATÉ HISTORII SPOLEČENSKÉ I LIDSKÉ. DO SVÉ KNIHY JSEM ZE ZDEJŠÍHO KRAJE VYBRAL PŘÍBĚH VYPRÁVĚNÝ O NEDALEKÉ OBCI BYŠÍČKA, ZE KTERÉ PO TŘICETILETÉ VÁLCE ZBYL UŽ JENOM KOSTEL. A PŘÁVĚ O TOM, CO SE DĚLO ZA HUSITSKÝCH VÁLEK V TOMTO KOSTELE VYPRÁVÍ, MÍSTNÍ LEGENDA.

O tom, že je skála na Byšičkách kouzelné místo, věděl už K. J. Erben, který do zdejších míst situoval svou epopéj Poklad, která je součástí Kytice z pověstí národních. Ale o tom, že se tam stal kdysi nefalšovaný zázrak, se příliš mnoho neví. Neví nebo se o tom mlčí. On je totiž ten zázrak spojený s pobytem husitských vojsk, a všechno nebylo tak jednoduché, jak se často v učebnicích dějepisu píše. Husitů bylo mnoho frakcí, více méně umírněných i více méně extremistických. A zrovna sekta orebitů byla dosti fanatická, a pod velením Žižky vpadli od severu ke Chlumům. No řekněme si to na rovinu. Žižka nebyl zrovna žádný vzor dobrého chování. Byl to bandita a plenil, kde se dalo. Kde se nedalo hned plenit, tam to dobyl a plenil taky. Že si kořist nenechával jen pro sebe, je věc jiná.

No, a tak vpád husitských vojsk znamenal pro kraj především ekonomickou pohromu. Husité zplenili kde co, katolickou vzdělanost pálili a odmítali, a došlo i na kostel a obec nad Bělohradem. Byl totiž katolický, a tudíž nepřátelský. Jenže ve strachu před vpádem vojska se zde shromáždili sedláci z celého okolí. Orebité, to také nebyli žádní andílci. V touze po zlatě katolické církve vyrazili dveře a narazili na dav tisíců se sedláků a selek, před nímž stál kněz, který mocně zvolal: „Zastavte, vrazi! Jste v chrámu Božím!“ Profesionální husitští hrdlořezové se ale moc nerozpakovali. Vyvlekli pátera ven pro pobavení. Donutili ho kleknout před kostel a prosit boha o milost, když tolik věří v jeho pomoc. „Bůh ti nepomůže, jsi kacír!“ křičeli na něj vojáci a kněz sepal ruce a vroucně se modlil latinsky ke svému pánu. Vrhli se na něj a bili ho, aby neurážel boha a Ježíše Krista a modlil se

svým rodným jazykem. Kněz plakal a modlil se německy, i když do latiny často sklouzával, a stál u něj orebita, který ho vždycky praštil ocelovou pěstí. A tak se modlil o milost a byl bit, zatímco vojsko vraždilo a drancovalo kostel, který nakonec zapálilo. Vojáci vykoupání v krvi, zpítí zlatem a pachem smrti chystali se upálit i stále se modlícího mučedníka, který klečel na holém kameni před hořícím kostelem. Když ale na něj chtěli vztáhnout ruku, rozsvítilo se světlo, a kněz se rozplynul v obláčku zlatého prachu. V kameni, na kterém klečel, po něm zbyla jen vytlačená kolena.

Žižkovo vojsko odtáhlo o něco bohatší a o pár dní později rozdrtilo vojska Čenka z Vartenberka u Hořic. Jak jinak než Žižkovým, lapkovským způsobem, který nerespektoval pravidla tehdejších rytířských střetů, a připomínal spíše partyzánskou válku. Kostel na Byšičkách neshořel, jen se trochu rozpadl, ale byl opraven, a po tragické události tam zbyla jen otláčená kolena faráře v kameni u vstupu.

Lidová povíadačka. Kostel sv. Petra a Pavla na Byšičkách stojí na základech rotundy z druhé poloviny třináctého století. Nebyl nikdy zbořen husity, i když z tohoto směru orebité táhli ke střetu u Hořic, naopak při zániku blízkého městečka za třicetileté války kostel přežil jako jediný, i když byl značně poničen. Svoji nynější podobu získal až za barokních a neobarokních přestaveb v 18. a 19. stol. Etymologie názvu je neznámá, lidového původu a možná starší než základy kostela.

Adam Kadmon, foto: archiv autora, Jakub Mrózek

Já v první třídě

Jak jsem začal prázdniny

Všiml jsem si, že se tento rok děti na prázdniny možná ani moc netěší. Mnohé by klidně šly do školy a tam se snad i učily. Prázdniny pro ně totiž začaly již na konci února, kdy covid-19 zavřel dveře škol. Volna si užily habaděj a mimo pokusy pedagogů, rodičů a často i prarodičů prokousat se počítačovým programem nahrazujícím výuku se doma docela nudily. Chabý pokus ministerstva školství dostat děti posledního měsíce do lavic se povedl sotva na padesát procent. Jsem zvědav, zda v září, až škola (snad) znova otevře naplno dveře tříd, půjde všechno hladce a učitelům se podaří vrátit dětem do hlav to, co jim z nich za dlouhé volno vyvanulo.

Do školy jsem chodil v době, kdy žák byl žák, tedy ten, který se něco učí, a učitel byl ten, kdo ho celý rok vzdělává. Prázdniny byly od toho, abychom si oba odpočali. Otěže na dva měsíce do svých rukou naplno převzali rodiče, pilně se starající o mou osobu a mou malou dušičku, která právě zaplesala nad tím, že škola končí a začínají vysněné a vymodlené prázdniny.

Přišel jsem domů s vysvědčením a sundal sváteční šat. Kraťasy s lacem, bílou košilkou a žlutý baret. Nazul kecky a tričko a chystal se vyrazit ven, aby všichni viděli, že chození do první třídy skončilo úspěchem a teď bude volno. Přítrž těmhle myšlenkám učinil tatínek. Hele přece nezačneš prázdniny takhle zarostlý. Tady máš tři koruny a běž k holiči, ať se ti nepotí hlava. Bude teplo a koupaliště... Bydlel jsem na konci Pecky u hřbitova a na koupaliště jsem to měl blíž než na náměstí k holiči. Takové zdržení. A nech se ostříhat dohola, ať ti přes léto zhoustnou vlasy, pravil tatínek. Ale to už jsem slyšel na půl ucha, když jsem mazal kopcem k náměstí.

Ostříhání dohola jsem před tím ještě nikdy nebyl. V době mého mládí se tradovalo, že kdo se nechává stříhat dohola, tomu zhoustnou vlasy a nebude plešatý. Asi se nikdy nenechal ostříhat dohola, pomyslel jsem si o svém tatínkovi, který měl na hlavě místo kštice blýskavici jako sklo. V ruce jsem svíral modrou tříkorunovou bankovku, která měla hodnotu kadeřnického úkonu, a ještě zbylo na rakvičku se šlehačkou v cukrárně naproti oficině.

Holič pan Bílek mě vysadil na židličku se šroubovací nohou, vytočil mě do patřičné výše a pravil: Tak jak to bude, mladý pane? D O H O L A!!! A ví o tom tatínek? Ano, ten mě sem poslal, špítl jsem ustrašeně a z holičova hlasu začal tušit, že jsem na nějakém rozcestí. Holič na mě hodil bílý lajntuch a já zavřel oči. Hotovo, mladý muži, pravil po chvíli pan Bílek a já se spatřil ve velikém zrcadle. Bílá hlava zářila smutně a panensky čistě.

Podal jsem holiči modrou bankovku, seskočil ze židličky a začal plakat. Připadal jsem si úplně nahý a zranitelný. Ta bílá hlava mě děsila přesto, že to byla hlava moje. Nevím, jestli jsem dostal zpátky drobné. Pamatuji si jen, jak jsem běžel po náměstí, jakoby uličkou hanby, a brečel. Takhle jsem si prázdniny nepředstavoval. Co se stalo, zeptal se tatínek, když jsem uručený přiběhl domů. Ani jsem se na něho nepodíval. Měl jsem vztek, hanba mě fackovala a prázdniny byly zkažené. V kuchyni jsem vlezl do kredence, zavřel za sebou dvířka a brečel. Taková potupa. Prvních čtrnáct dní jsem nevycházel z domu, a když ano, tak pouze ve žlutém baretu naraženém přes uši. Dnes, když mám na hlavě pleš, že se na ní neudrží veš, vím, že bych dobrovolně svoje děti ani vnuky na takový zákrok neposlal. Ostříhání dohola totiž na pozdější hustotu vlasů nemá vliv, a zkažené prázdniny mají vliv na spoustu věcí, včetně vztahu ke žlutému baretu.

Hezké léto.

Ladislav Stuchlík

RADKIN HONZÁK – NĚKAMU

Předpokládám, že příslovce NĚKAM lze skloňovat podle vzoru tamtam, tedy genitiv že bude někamu. Protože vedle M je hned L, mohlo by to být i podle vzoru motýl, a to by pak byl genitiv někama. V současné českoslovenštině aj někame.

Snaž se, snaž se, a někam to dotáhneš! Podívej se, kam až to dotáhl! Někam to dotáhnout je slastný sen nižší střední třídy, která hodnotí status osobnosti podle počtu přidělených frček, titulů, metálů, záběrů v TV a jiných viditelných označení dotahovatele. Na náhrobku pak stojí kromě jména ještě upozornění, že tam leží ostatky disponenta banky Slavie či majitele velkouzenářství.

Dotahování „toho někama“ zpracoval filozoficky už více než před půlstoletím Ivan Vyskočil, zobrazil to modelem jednoduché kladky a zároveň upozornil na skutečnost, že ta kladka je někde zavěšena a logicky vejš to dotáhnout nelze.

Líbí se mi hodnocení třeba vysokoškolských učitelů, které nedbá na to, zda ten člověk je čestný, charakterní, moudrý, zda své žáky něco naučí, něco víc, než umí on sám (to je to nejvýznamnější, aby žáci přerostli Mistra), ale na to, kolik publikací má v časopisech s vysokým impakt faktorem.

Poslední socialistický ministr zdravotnictví (vyznačující se ve srovnání se svými následníky skutečností, že v dolním levém šupletí psacího stolu měl „šitíčko“, kdyby mu upadl knoflík) se propracoval do funkce mezi stejně odborně i politicky (ne)schopnými kandidáty na základě toho, že předložil komisi soudruhů štos žádankou o svůj fantasmagorický článek, které mu tehdy přišly z celého světa.

Kdyby mě dodnes táhla kariéra, už jsem mohl utratit stovky dolarů. Chodí mi tak jednou týdně oznámení, že můj článek byl citován ve významném časopise a stačí, když pošlu na „upgrade“ osm a půl dolaru, a oni mi na revanš napíší, kde to bylo. Stačí tedy napsat článek, který vzbudí pozornost, a mít pilného sběrače míčků (já jsem to jako kluk dělal na kurtech LTC za bůra na hodinu), a stoupáte po žebříčku NĚKAM.

Nemyslím si, že smyslem života je někam to dotáhnout, myslím, že jeho smyslem je pomoci mu (to už se smí a nemusí se psát staročeské „pomoci“), aby byl veselější. Proto ten dlouhý úvod. Zemřela paní Marie Malá, v požeňnaném věku 94 let v pečovatelském zařízení v Jičíně. Mír její duši. A chvála její práci, ať za to nikdy žádný titul nesklidila.

Paní Malá sloužila desítky let v rehabilitačním léčebně v Železnici u Jičína pro děti postižené

tím, co se tehdy jmenovalo DMO (dětská mozková obrna), a lidé – jako byl profesor Lesný, nebo primář Nachtman (Vojta už byl tehdy na indexu) – intuitivně tušili, že mozek je plastičtější, než si myslíme, a že rozevřením dosáhneme neuvěřitelného zlepšení. Paní Malá patřila do týmu primáře MUDr. Marcela Nachtmana a fungovala tam jako (dovolte mi ten příměr) schopná krotitelka, vynikající rehabka a náhradní máma pro stovky dětí, kudy tudy prošly a dostaly se z kategorie invalidů do kategorie „zaměstnatelný“.

Milá, milá, milá paní Malá, za ty stovky dětí, kterým jste pomohla k důstojnému životu, Vám ze srdce děkuju. A za sebe dvojnásob, protože jste mi ukázala, co je služba a jak se má pracovat.

Radkin Honzák

BĚLOHRADSKÁ EXEKUCE CIKÁNSKÉHO ADOLESCENTA

Jana Mannbawera

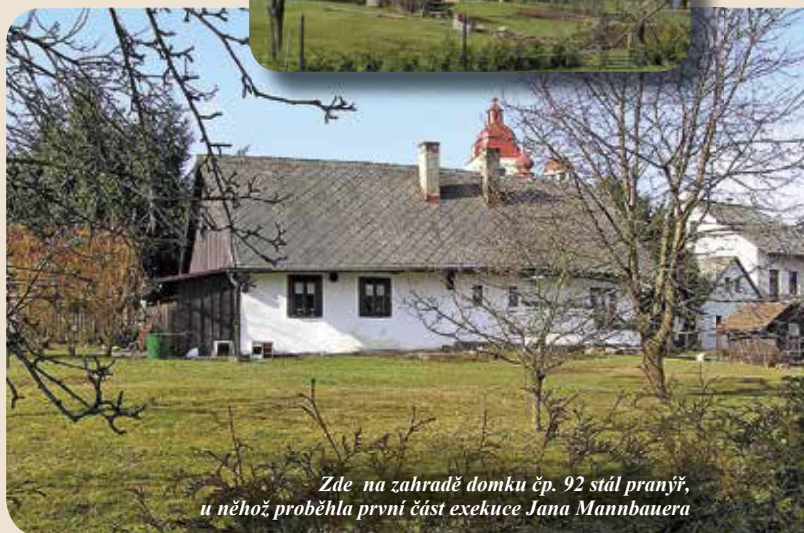

Císař Karel VI.

NELIDSKÝ PATENT CÍSAŘE KARLA VI.

Za vlády císaře Karla VI. byl **k trestu smrti stětím odsouzen jakýsi Jan Mannbawer**, který však měl štěstí a ztráta hlavy jej minula. Tehdy v r. 1729 byla majitelkou Bělohradu již přes čtyři roky Barbora Marie Alžběta hraběnka Schaffgotschová, roz. z Valdštejna, která vynikala zlým nakládáním s poddanými. Právě za ní došlo na bělohradském panství k „zločinnému“ jednání Jana Mannbauera, zřejmě cikána, jehož jednání projednal pražský apelační (odvolací) soud a potvrdil **hrdelní rozsudek**. Událost je zapsána bělohradským městským písařem a učitelem v jedné osobě Janem Cermanem německy psaným zápisem z tohoto roku v bělohradské městské knize, tedy v nejstarší bělohradské pamětnici. Tam je uvedeno, že: „*Jan Mannbawer pro porušení obecného míru a podezření z krádeže byl výnosem apelačního soudu ze dne 21. ledna 1729 odsouzen k trestu smrti stětím*“.

Mannbawer měl ale štěstí a popraven nebyl, protože na jeho žádost mu byla magistrátem města dne 3. března toho roku udělena milost a potrestán byl mnohem mírněji. I o tom byl v téže knize pořízen zápis, který informuje, že: „*Delikvent byl z dědičných císařských zemí vypořazen a dne 4. března 1729 v 9 hodin dopoledne byl k pranýři u krku připoután a metly měl v ruce a potom u pranýře poprvé, nahoře v městečku podruhé krát a v Horní Nové Vsi u hospody potřetí krát byl zprá-*

Zde na zahradě domku čp. 92 stál pranýř, u něhož proběhla první část exekuce Jana Mannbauera

kán“. Dle dalšího záznamu z r. 1729 byl Janu Mannbauerovi, patrně na zádech, **vypálen cejch – písmeno R – vydán průvodní list a byl vypořazen z Rakouska**. Vykonavatelem exekuce byl jistě **bělohradský kat Jan Ulrich**, který v těch letech se svojí rodinou žil v katovně za Dubinou, na jejíž místě stojí současný domek čp. 59 patřící ke vsi Sv. Újezdu, postavený na okraji lesíka Dubiny, v místech zvaných U Drašarů.

TŘI ČÁSTI EXEKUCE

Exekuce proběhla veřejně na třech různých místech městečka a Dolní a Horní části Nové Vsi. Nejprve u pranýře umístěného pod kostelem v místě, které tehdy patřilo do katastru D. N. Vsi a kde v r. 1604 se odehrála první a jediná poprava v Bělohradě (publikováno v BL č. 1/2006), podruhé na dnešním velkém náměstí a nejspíše v místech před domem staré pošty čp. 13, kam později byl pranýř přemístěn, a nakonec před hospodou Josefa Sehna, pozdějším čp. 21, na konci hornoveské návsi, na jejímž místě dnes stojí turistická ubytovna Jiskra čp. 139.

A tak tímto divadlem byly obdařeny všechny tehdejší části dnešního Bělohradu a obvyklé procesí zvědavých obyvatel od pranýře v Dolní Nové Vsi přes městečko až k hospodě na Horní Novou Ves odsouzenec spolu s katem doprovázelo. Jistě to bylo vzrušující dopoledne, o němž se ještě dlouho mluvilo.

KDO BYL JAN MANNBAWER A CO PŘEVDEL

K osobě **Jana Mannbauera** nic bližšího nebylo uvedeno. Nemí bylo uvedeno, odkud přišel, kde se narodil a ani kolik mu bylo let. Nebylo též zapsáno, jakého konkrétního jednání a jak závažného se odsouzený dopustil, aby bylo důvodem pro apelační soud odsoudit jej k trestu nejvyššímu. Evidentně však stačilo jen to, že: „*Porušil obecný mír a byl podezřelý z krádeže*“. Potvrzení brutálního rozsudku pražským apelačním soudem tak nesvědčí o ničem jiném než o tom, že soud **striktně postupoval dle hrůzného proticikánského patentu císaře Karla VI.** vydaného ve Vídni dne 22. ledna 1726 a vyhlášeného dne 12. března 1726 ve všech městech a u všech úřadů. Bělohradský delikvent při dopadení byl zřejmě podle fyziognomických rysů a mluvy identifikován jako cikán a sám zřejmě uvedl, že se jmenuje **Jan**. A právě proto byl vůči němu tento císařský patent použit.

CO JE V PATENTU UZÁKONĚNO

Podle článku I. tohoto patentu se všichni cikáni v **království českém** dopadení považují za psance (vogelfrei), a pokud by některý z nich chtěl utéci a nemohl být polapen, může jej podle čl. II. kdokoliv zastřelit či jinak zabít. Podle čl. IV. mužové cikánského plemene po dopadení ať se ihned **provazem utratí**. V člancích V. a VI. je rozvedeno, jak se chovat k cikánům mladším osmnácti let („klukům“) a dospělým cikánkám, které ucho jim po dopadení má být katem uržnuto a kdy po ztrátě prvního i to druhé. V čl. VII. se praví, že pokud ti „kluci“ či cikánky podle předchozích článků již poznamenaní budou opět dopadeni, ať se mečem odpraví. Tudíž způsob popravu jasně svědčí tomu, že **bělohradským delikventem byl cikánský adolescent mladší osmnácti let a ztrátou obou uší již poznamenaný**.

PŘÍJMENÍ MANNBAUER DELIKVENTOVI JANOVÍ STANOVL APELAČNÍ SOUD

Neobvyklé příjmení Mannbauer (které v bělohradské pamětnici je zapsáno Mannbawer) v současnosti **již nikdo v naší republice nemá** a patrně od konce vlády Karla VI. ani neměl. Protože Jan příjmení neměl žádné, jako v té době nikdo z tohoto etnika, tudíž **příjmení Mannbauer mu stanovil apelační soud**, který jej v této cause možná **použil ponejprv**, pokud toto příjmení nepřiděloval všem delikventům stejného etnika v obdobných causách té doby. A bylo to jistě příjmení, a ne označení etnika, neboť pro označení cikánského etnika i v císařském patentu je důsledně používáno označení Zigeuner, tedy cikán. A podle článků V. a VI. a VII. zmíněného patentu jsou adolescenti tohoto etnika mladší osmnácti let jmenováni „**jako cikánští kluci**“.

JAK BYLO KONSTRUOVÁNO TOTO SLOŽENÉ PŘÍJMENÍ

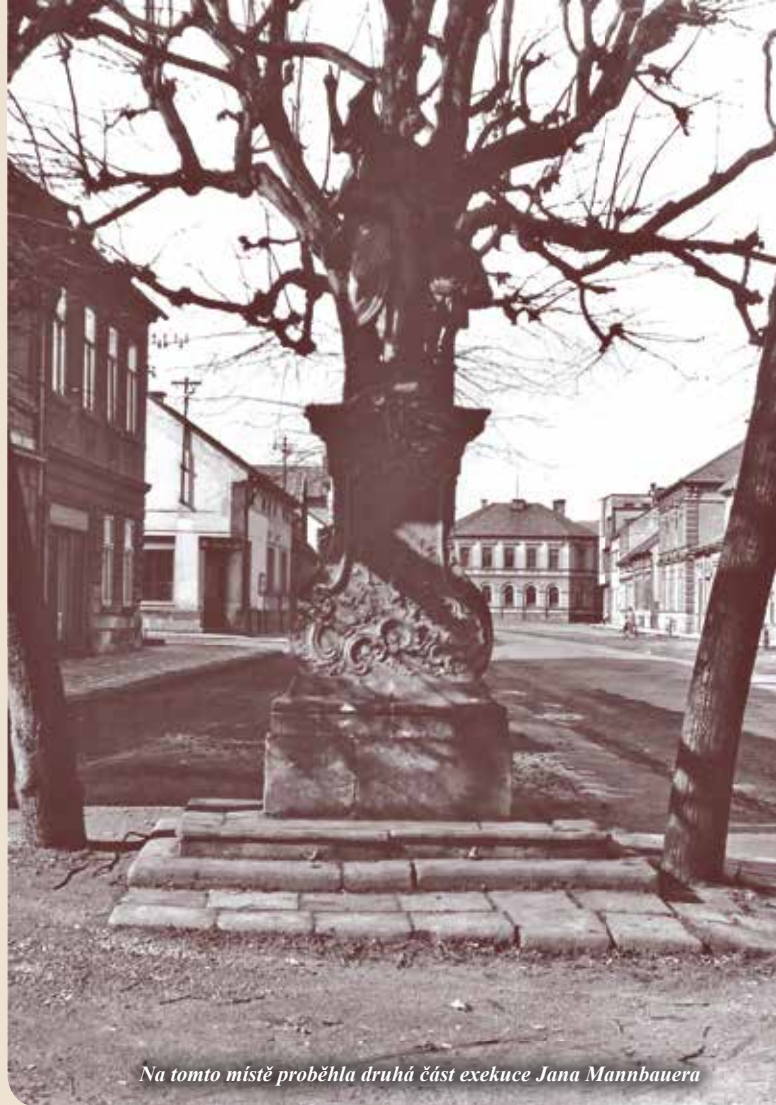
Úředním jazykem v této době byla němčina, a tak jak patent císaře Karla VI., tak jistě i rozsudek apelačního soudu a stejně tak zápis v bělohradské městské pamětnici byly psány tímto jazykem. Německé slovo **Mann** znamená v češtině rovněž **man** či **vazal** a slovo **Bauer**, které jinak označuje sedláka, tak v kartách v překladu do češtiny znamená „**spodek**“ - či „**kluk**“.

Tak tedy vzniklo toto pejorativní příjmení ve významu „Vazalský spodek“ či „Vazalský kluk“, a to pouze pro cikána mladšího osmnácti let, protože mužové starší byli po dopadení ihned provazem utraceni.

GENOCIDA TÉ DOBY

Článkem IX. císařského patentu, jenž zní: „*Aby se ale tato škodlivá cikánská sběr (dieses schädliche Zigeuner-Gesinde) co nejdříve právu dodána a úplně vyhubena býti mohla...*“, bylo tak uzákoněno systematické zničení dotčeného etnika, tedy genocida definovaná v současnosti mezinárodním trestním právem. Tyto krutosti pak zmínila Karlova dcera, císařovna Marie Terezie. Nutno připomenout, že ještě hrůzněji bylo postupováno vůči tomuto etniku i na jiných místech království a i v jiných evropských zemích té doby, např. ve Francii, kde v 18. stol. je na seznamu ulovené lesní zvěře z jednoho honu uvedena kromě jelenů, srnců a lišek i cikánka s malým dítětem.

Nutno připomenout i to, že bělohradský magistrát v čele s purkmistrem Janem Kryštofem Wiplerem, felčarem a lazebníkem vlastním domkem na místě současného domu čp. 33 na náměstí, si krví chlapce ruce neušpinil.

Na tomto místě proběhla druhá část exekuce Jana Mannbauera

CO ŘÍCI NA ZÁVĚR

I když celá staletí bylo s cikánským etnikem, tedy předky dnešních Romů, zacházeno velice krutě s cílem přizpůsobit jejich chování k chování většinové společnosti – avšak bezúspěšně – a i když pak následovala odporná, rasistická snaha je vyhubit, a němečtí nacisté je dokonce vyvražďovali masově, na mentalitu jejich podstatné části to mělo pramalý vliv a jako celek zůstali „sví“. Evidentně nepomáhá ani desetiletí praktikovaná metoda „cukru a biče“, tedy použití pozitivní perzekuce založené na dávkách či příplatcích na cokoli, a naopak praktikování trestního stíhání nepracujících příživníků, a věřte mi, mám s tím třicetiletou zkušenost. I dnešní přístup, tedy zachování jen jedné části z přístupu dřívějšího, tedy přemrštěné obdarovávání tohoto etnika, se mívá účinkem, a proto je nutné chovat se k Romům naprosto stejně jako ke každému občanu této republiky, který sebe a rodinu živí poctivou prací a platí daně.

Josef J. L. Špür

foto autor, internet a archiv KS

Někde zde proběhla třetí část exekuce Jana Mannbauera

PROFESE A ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

Fotografové

Začátky fotografie se datují již do období 16.–17. století, kdy chemici objevili reakci změny barvy některých látek ponechaných ve volném prostoru. A od roku 1725 je známo, že soli stříbra jsou citlivé na světlo. Ovšem téměř dalších sto let trvalo, než vznikl první obraz na papíře. Ale již ve druhé polovině devatenáctého století se průmyslově vyrábí fotografické desky a vzniká už i první svitkový film.

Není totiž mnoho oborů, které prochází tak rychlým vývojem jako fotografování. První fotografové používali těžké dřevěné fotoaparáty se záznamem obrazu na skleněnou desku a k vytvoření snímku museli do přírody „dovlézt“ i skládací temnou komoru, kde snímek vyvolali. No a v současnosti fotografuje široká veřejnost mobilním telefonem a obrázky sdílí se svými přáteli na sociálních sítích.

Ještě na začátku tohoto století platilo, že fotografovi k zachycení scény nestačilo jen správně nastavit kombinaci clony a času. Musel ještě zvládat techniku vyvolávání chemickou cestou.

Nástupem kinofilmu se zmenšily i fotografické kamery, které si začínala pořizovat širší veřejnost, a amatérští fotografové v provizorních fotokomorách, většinou nastěhovaných do koupelen, začali objevovat kouzlo vývojek, ustalovačů, fotopapírů... a vytvářeli zdařilé černobílé fotografie.

První barevný film se objevil na trhu již v roce 1935 a od roku 1981, kdy byl vyroben první fotoaparát s CCD snímačem, se začíná psát historie digitální fotografie.

Když postupujeme při hledání fotografií proti času, dochovaných historických obrázků postupně ubývá. Protože fotoaparát dříve většinou vlastnili fotografové-živnostníci, a zapáleného „hobíka“ byste našli jen ojedíle. Fotilo se prostě málo.

Na historických bělohradských fotografiích pořízených kolem roku 1920 figuruje jako autor **B. Lomnický**. Tento fotograf byl v té době zde asi jediný, protože jiné autorské jméno se na dochovaných fotografiích neobjevuje. Dalším fotografem, který zde působil a vlastnil ateliér, byl **Richard Kalina**, jehož jméno můžeme nalézt na fotografiích zhruba z meziválečného období.

Na éru fotografů z válečných a poválečných let zavzpomínal pan Zdeněk Friedrich: „V dnešní rohové vilce Laušmanových v Lázeňské ulici působil fotograf pan **Erlebach**. Ten tady musel být ještě před válkou, protože s jedním z jeho synů chodil brácha do školy. Další fotoateliér měl pan **Křančil**. V místě dnešního lázeňského hotelu Anna Marie stál větší dům a do ateliéru chodili zákazníci po schodech. K domku bylo přilepené ještě jedno menší stavení. Tam na jedné straně měl garáž holičů Etrich a z druhé strany byl chlívek, kam jsme chodili krmit prasata. V minulých Bělohradských listech byla otištěna fotka naší party kluků na tanku. Na konci války bydleli totiž ruští vojáci v hotelu Janeček. A protože fotograf Křančil bydlel naproti, snímky zachytil právě on. V paměti mně však utkvěla jiná vzpomínka na tohohle staršího pána. To mně tenkrát bylo asi třináct, když jsme se od starších kluků domáklí, že pokud zajdeme ke Křančilovi, něco nám ukáže. Dorazili jsme tedy tam, posadil nás na gauč, na stůl položil krabici plnou fotek a řekl, ať se v tom prohrabeme. Byly tam fotky nahotinek a my jsme z toho byli úplně vykulený. Vždyť jsme něco takového viděli poprvé v životě.

Nejznámější však byl fotograf **Malický**. V jednom z přízemních bytů na Třetance u Javorky žila rodina Malických. Jejich syn Míša, jak mu jeho maminka říkala, měl fotoateliér na Šinkmanově zahradě za Bohumilkou proti ozdra-

vovně. Byl to takový malý baráček. Nás sourozence párkrát fotil. Máma nás vždycky vystrojila, a protože jsme byli čtyři, měl dost problémů nás do tak malého prostoru narovnat. Pak z Bělohradu zmizel. Až po mnoha letech jsem jednou v Libni kupoval barvy a koukám, že v té drogerii je vedoucím fotograf Malický.“

V době, kdy pan Malický provozoval svůj ateliér, v Šinkmanově vile bydleli Hnízdovi. Paní Hnízdová vzpomíná: „Já se jen pamatuji, že manžel u něho hrál dost často šachy a já jim tam vždycky nosila pivo.“

V novodobé éře bělohradského fotografování pořizuje pěkné snímky řada šikovných fotografů. Zapálené fotoamatéry sdružuje místní fotokroužek pod vedením pana Hrnčíře ze Š. Lhoty a řada jedinců fotografuje jen pro své potěšení.

Za fotografy, kteří mapují dění našeho města obrazem, jsem oslovil pány Václava Lejdara a Jiřího Sehnala.

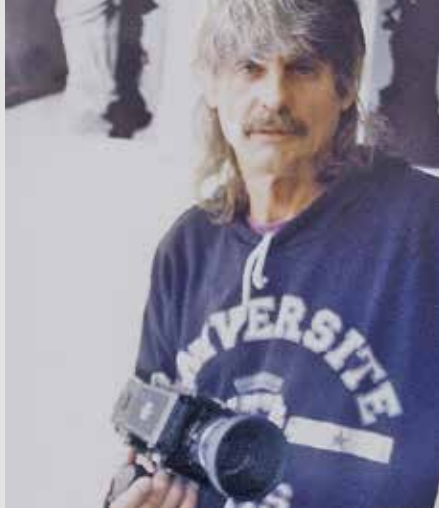
VÁCLAV LEJDAR

„S focením jsem začínal již na obecné škole. Třídni učitel Babka z Horní Nové Vsi ve škole vybavil fotokomoru a založil fotokroužek, ve kterém nás naučil základy focení a vyvolávání fotek.

Prvním mým foťákem byla taková skříňka, kde jsem nic nenastavoval, a jenom mačkal, už ani nevím, jaká to byla značka. Potom už jsem měl měchový přístroj, s kterým jsem fotil dost dlouho. První jednookou zrcadlovku jsem vlastnil Exaktu. Dost brzo jsem začal fotit barevně. Na vyvolávání mně tenkrát syn pomohl v NDR pořídit takový domácí minilab. Do digitální fotografie jsem pronikal s Canonem EOS 350D, nyní mám osmdesátku. Přechod na digitál jsem uvítal. U filmu člověk musel o kompozici více přemýšlet už při fotografování. No, a protože já jsem vždycky radši fotil lidi a pohyb, digitálem vytvořím několik záběrů a v počítači pak vyberu ten nejlepší. Velkou předností digitální technologie také je, že je možné si mezi záběry nastavit různou citlivost. To u filmu bylo nemyslitelné. Celý film měl jednu citlivost a každé zmáčknutí spouště posunulo film o jedno políčko.

Dřív se hodně fotilo na průkazky. To jsem měl stále v předsíni jeden deštník a proti tomu blesk. Později jsem fotil v místnosti za masnou. Dnes se pořízení průkazkových fotek přesunuje do kanceláří na úřady, kde každého vyfotí při vyřizování dokladů.

Za totality jsem měl smlouvu s městským výborem. Ještě s **Vladislavem Rejchrtem a Petrem Laušmanem** jsme pro město fotili různé akce.“

MALÍŘ, GRAFIK, SOCHAŘ A SPISOVATEL JIŘÍ SEHNAL

Ač se sám za fotografa nepovažuje, jeho fotografická stopa je mezi bělohradskými snímky nepřehlédnutelná.

„Mým prvním fotoaparátem byla Flexareta, kterou mně otec pořídil poté, co jsem tajně vyfotil na zahradě větev jabloně a fotograf pan Křančil tátovi řekl, že ta fotka je dobrá. Od té chvíle mě fotoaparáty provázely po cestách i necestách. Zajímavou éru jsem prožil s fotoaparátem Mamiya 645. To byla brašna vážící kolem třiceti kilo a ramena jsem měl pěkně strhaný z toho nošení přírodou. Tenkrát jsem jezdil dávat vyvolávat snímky do hradecké Fotochemy a ještě dnes mám v živé paměti ty nerváky z čekání na výsledek. Posledním mým analogovým přístrojem byla kinofilmová zrcadlovka Nikon, se kterou jsem s příchodem digitální techniky s focením na dlouhou dobu skončil. Každá fotografie má svůj příběh. A ta část příběhu z fotokomory, která vzniká v přítmi při vůni vývojky a ustalovače, na jednu byla pryč. Teď fotím telefonem Samsung a přicházím na chuť fotografování mobilem.

Hodně jsem také okoukal od opravdových mistrů-fotografů Jiřího Havla a Zdenko Feyfara, když jsem byl šéfredaktorem časopisu Krkonoše. Při fotografování pro časopis jsem jim s pokorou koukal pod ruce a hlтал jejich fotografické figle.“

Ze současných fotografií nelze přehlédnout tvorbu paní Jany Šafránkové a pana Martina Hlaváčka.

JANA ŠAFRÁNKOVÁ

„S kompaktem jsem litala už jako malá. Když jsem si zhruba před osmi lety pořídila lepší foťák, focení už byl můj velký koníček. Několik let jsem pracovala v informatice, oboru, který jsem vystudovala. Svoji práci jsem měla dost ráda, ale vždy mě to táhlo k focení. Po mateřské jsem se rozhodla do práce zpět nenastoupit a věnovat se naplno svému největšímu koníčku. Založila jsem si vlastní živnost a věnuji se převážně rodinné a dětské fotografii. Občas si stříhnu svatbu či produktovou fotografii, ale mojí srdcovkou je a bude focení rodinek a dětí. Fotečky každému odevzdávám elektronicky a je na každém, aby se rozhodl, jak s fotkami naloží. Ráda vždy poradím a nabídnou ověřené dodavatele těchto fotoslužeb.

Od začátku éry digitálních zrcadlovek jsem věrná Nikonu. Momentálně fotím na full frame Nikon D750 a nejčastěji používám objektivy s pevným ohniskem. Sice se při focení o něco více naběhám, ale jejich kresbu považuji oproti zoomovým objektivům za nesrovnatelnou. Často se mě zákazníci ptají, zda bych doporučila ateliér, nebo venkovní focení. Těžko říci, co je lepší. V ateliéru se snažím vytvořit fotky čisté, jednoduché. Naopak příroda dokáže nabídnout krásně barevné prostředí, které v ateliéru naaranžovat ani není možné. Jelikož fotím převážně dětičky a chci u nich vykouzlit co nejvíce úsměvů, mám zaručené triky, které je vždy rozesmějí. Asi je jasné, že pokud chci dokonalý výsledek, musím pro vytvoření atmosféry šaška ze sebe udělat hlavně já.

Největší radost mi vždy udělá samotný výsledek a samozřejmě spokojenost zákazníků. V tom nám ulehčují život sociální sítě. Okamžitá odezva a rychlé sdílení fungují tak nějak jako reklama. Pokud se fotky líbí, rozšiřuje se okruh uživatelů a tím pádem i potenciálních zákazníků.“

MILETÍŇÁK MARTIN HLAVÁČEK PROVOZUJE ATELIÉR V HOŘICÍCH V PODKRKONOŠÍ

„S focením jsem začínal na střední škole na středofórmátový film. Po škole jsem rok pracoval ve fotolabu v Hradci Králové a od roku 2003 mám vlastní firmu. Od začátku podnikání fotím na digitál, i když asi první tři roky jsem používal i film. Mým koníčkem je krajinářská fotografie, ale komerčně opravdu nejde fotit jen to, co člověka baví. Nejčastěji fotím produktovou fotografii, interiéry a zákazníky v ateliéru. Občas nafotím i svatbu nebo nějakou akci. Jelikož z labu mám zkušenost s tiskem fotografií, přidal jsem i tuto službu do své nabídky. Pohlídám si tím proces výroby fotografie až do konce. Poslední dobou se zvyšuje poptávka po velkoformátovém tisku a fotoobrazech. Už umíme vytisknout rozměr až 60×90 cm a nabízíme i slušný výběr obrazových rámu. Poslední dobou však zájem o běžný tisk fotografií upadá. Stále více lidí se spokojí s prohlížením nafocených obrázků v digitální formě. Nástup digitálu totiž umožnil, že dneska v podstatě fotí každý, kdo má mobil, a běžným kompaktním fotoaparátem tak asi zvoní hrana. Ono všeobecně se vývoj strašně zrychluje a co nevidět snad ani nebude v lidských silách to vše pojmout. Udržet krok s dobou je čím dál těžší. Vždyť už dnes hodně klesá konkurence především mezi staršími fotografy. Ono třeba v šedesáti začínat s novým systémem asi není zrovna jednoduché. A mladí? O obor zájem mají, ale nejsem si jistý, že mají ambici se focením zrovna žít. Kolikrát jsme si s partnerkou říkali, že přijmeme někoho mladého do firmy. Ale najít zručného šikulu, který by rád fotil, a ještě uměl slušně jednat se zákazníky, se jeví jako sci-fi.“

Jaroslav Voves,

foto: archiv MKS a oslovených fotografů

BĚLOHRADSKÉ

reflexe

Eduarda Čelíše

UŽ JE TOMU ŠEDESÁT LET

Šestého června před šedesáti lety zažil Hradec Králové fotbalovou euforií. Tehdejší Spartak právě v tento den získal mistrovský titul, první klub mimo Prahu a Bratislavu. Po výhře doma nad Nitrou se konal legendární průvod. „Bylo to hodně brzo po zápase, hráči se převlékli a pak jsme je od hasičárny nesli do města k hotelu Avion, kde byla pro hráče připravena večeře a oslava. Na tomhle rameni jsem nesl levý křídlo Frantu Malíka,“ vzpomíná dnes na slavné chvíle hradeckého fotbalu 85letý bývalý toskácký a nářadácký mistr Zdeněk Hofman.

KDE SI ZAPLAVAT?

Tak nám pomalu začíná léto. Skoro tříhektarový rybník Pardoubek, bývalé místní přírodní koupaliště, dnes s krásnou vycházkovou trasou, párem labutí se sedmi mladými, přehrášlem ryb, zrovna nevybízí ke koupání. Co na tom, že po zásahu covidem-19 právě přírodní koupaliště mají zelenou. My jsme zkrátka bezkoupališťové město...

ZČISTAJASNA

Tak nám zavřeli Českou spořitelnu! Jak by řekla moje babička Emilie z Prostřední Nové Vsi – mir nichts dir nichts. Stejný osud mají pobočky v Bohdanči, Dobrušce i Hostinném... Pokud chcete něco českospořitelně vyjednat, musíte do Paky či Hořic. Kdysi jsem byl ve Švýcarsku s triatlonem Jardy Krause. Sparkasse bylo v každé vsi, v každé naší Brtvi.

OPĚT WERICH

I v tomto čísle Bělohradských listů dávám prostor Janu Werichovi: „Velká část lidstva ráda myslí povrchně. Pokud vůbec myslí. Kdyby tomu tak nebylo, nemohl by se v dějinách světa vyskytovat nadbytek jmen mužů, kteří rozhlašováním klišé zlákali zástupy, někdy i národy, aby je vedli údajně ke štěstí, ve skutečnosti do války a nesvobody.“

DÍKY

Za pomoc při boji s coronavirovým prevítem je třeba v Reflexích thanksovat Tomáši Tůmovi a Matěji Jiříčkovi, kteří vyráběli a rozdávali obličejové štíty, dolnoveské firmě Freudenberg za respirátory i bývalému tajemníkovi a místostarostovi Města.

POUTNÍ MŠE SVATÁ APOŠTOLŮ PETRA A PAVLA

se z důvodů rekonstrukce kostela na Byšičkách uskuteční

28. 6. 2020 od 11 hodin

ve farním kostele Všech svatých
v Lázních Bělouhradě

MISTR SEMAFORU

Díval jsem se v telce na medailonek Jiřího Suchého. Jedna mistrova věta, o kterém říkával režisér Miloš Forman, že je největší žijící český básník, mne upoutala: „Jedni mají pravdu a druhejch je víc!“

CORONAVIRUS A JÁRA CIMRMAN

Cimrmani v divadelní hře Lijavec z roku 1982: „Jára Cimrman se při cestě vlakem do rakouského Traunu seznámil s profesorem Sajnerem, který se vracel z vědecké cesty po Asii. Staříčkový profesor pojal k Cimrmanovi od první chvíle takovou náklonnost, že mu neváhal sdělit i ty nejintimnější zážitky. Když se ujistil, že mu ostatní cestující v kupé nevěnují pozornost, nenápadně se k Cimrmanovi naklonil a téměř se dotýkaje ústy jeho tváře mu sdělil, že si ze své výpravy přiváží zatím neznámou asijskou chřipku (!). Cimrman se vyptal na inkubační dobu a rozhodl se, že chřipku, kterou za devět dní (!!) dostane, nepoveze do sirotčince, ale že ji odstúne společně s profesorem Sajnerem. A tak se octl v pošumavském Frymburku, kde Sajner působil jako ředitel starobince (!!).“

Takže opomíjený velikán Jára Cimrman byl tím, kdo všechno věděl dopředu!

ZA FRANTOU BERNÝM NA NÁCHODSKÉ SCHODY

Dvacátého května ve věku čtyřiasedmdesáti roků zemřel František Berný, bělohradský patriot, bývalý brankář české házené, srdcem a duší dlouholetý slávista, obětavý turista, který si v posledním roce vytvářel „své“, malinko kratší trasy, velký fanoušek místního fotbalu. Franta byl skromný kluk, kterého jsem měl rád a se mnou i spousta místních. Často jsme spolu v dopoledním náměstí diskutovali o fotbale a životě vůbec. Fando, věřím s Tebou, že i letos budou červonobilí opět mistry.

Foto: Miroslav Kreh

Poděkování

Děkujeme panu řediteli Jaroslavu Jiráskovi za pomoc, kterou nám poskytl v období pro nás velice náročném.

Jeho pomoci si velice vážíme.

Alena a Ladislav Woloszczukovi

Bělohradský kostel

Bělohradský kostel stojí na kopečku mezi rozkvetlými stromy jako ve věnečku. Bělohradský kostel ve své kráse nad nádražím, tratí vypíná se. Hledím na něj obdivně již léta, jak je krásná jeho silueta, baroků štít, baňka, cibulová, půvabný jak malůvka Ladova. Za takovou krásu, lidé zlatí, návštěvník z ciziny zlatem platí, všimněme si toho, lidé milí, jak naši předkové moudří byli. Pracovali pečlivě a stále, Kostel postavili K Boží chvále, měli smysl pro pořádek, krásu, která přetrvávala až do dnešních časů. Každá generace své problémy měla, dnešní generace trochu zapomněla na prastarou moudrost danou lidem z nebe. „Zachovej řád, řád zachová tebe!“

Grzegorz Puzkiewicz

Tenisový oddíl Lázně Bělouhrad Vás srdečně zve na

KONCERT HONZY KALOUSKA

SOBOTA

18. 7. 2020

Program:

SOBOTA

Tenisový turnaj 9.00 - 19.00

Ocenění bývalých vítězů

Soutěž v rychlosti servisu

Tenisová party s hudebním programem

(Jan Kalousek a DJ Jirka)

NEDELE

Pokračování turnaje

VSTUP
ZDARMA

PONDĚLÍ
Finálové boje
Předání cen

Honza Kalousek vystoupí u příležitosti jubilejního, 50. ročníku tenisového memoriálu Ludka Kučery probíhajícího 18. - 20. 7. 2020

TENISOVÉ KURTY BAŽANTNICE - LÁZNĚ BĚLOHRAD

**Ráno 18. 6. před Fričovým muzeem.
Že by debil, jaký tady ještě nebyl?**

SVĚDECTVÍ NĚMÉHO SVĚDKA

Henry Ford (1863–1947) prý na otázku „co by dělal, kdyby měl poslední dolar“ odpověděl, že by ho dal do reklamy. Zdá se, že tuto moudrost znali už i naši předkové, a dávno před oním úspěšným americkým podnikatelem. A důkaz? Máme jej u nás v Bělohradě.

Ten důkaz stojí hned vedle školy, a i když stále ještě vypadá dobře, dnes už je na odpočinku. Hned vysvětlím. Jde totiž o letitý pískovcový sloupek, který už dávno svoji funkci neplní. Byl nahrazen sloupkem mladším, kovovým, i když asi ne tak solidně vypadajícím.

Ale k věci; ten sloupek býval kdysi jedním z mnohých. Do jeho umně vytesaných kapes bývaly kdysi vloženy trámký, na které byly připevněny dřevěné tyčky. Celý plot pak ohraničoval farskou zahradu. Autor toho sloupku, kameník Josef Rolc, věděl, že reklama je potřebná, a tak neváhal a na přední stranu sloupku vytesal nápis:

**Jos. Rolc, kam.
roku 1849.**

Bylo by zajímavé, kdyby mohl tento kamenný veterán vyprávět, co všechno jen pamatuje? Vždyť letošního roku se dožívá 171 let. Za ty roky se toho hodně událo. Revoluci v roce 1848 sice promeškal, ale válečné události roku 1866 už zažil. A pak ještě další dvě světové války, a aby toho nebylo málo, viděl i projíždějící tanky sovětské armády, když během okupace v šedesátých, sedmdesátých a osmdesátých letech občas jezdily kolem. Jak vypadali lidé, kteří okolo chodili? Jak se měnila móda, zvláště ta ženská?

A těch lidí, kteří podle něho prošli? Jistě pamatuje K. V. Raise, ať již jako malého kluka, nebo váženého spisovatele, Karlíka Moorů, kterému se možná už tenkrát honily noty v hlavě. Kolik jen viděl bělohradských občanů, zámeckými pány a jinou honorací počínaje a těmi nejchudšími konče, když se kolem ubírali do kostela. A těch režimů? Monarchie, republika, kapitalismus, fašismus, socialismus... A kam zmizely povozy a kočáry tažené koňmi, kde jsou ta auta s loukoťovými koly? Inu, čas nezastaví!

Cokoliv člověk dělá, měl by dělat, jak nejlépe umí. A Josef Rolc to tak určitě dělal. Za svoji práci se nemusel stydět. Proto se nemusel obávat napsat své jméno na hotové dílo. Jen by mě zajímalo, zdali tušil, že jeho solidní práce přežije rok 2020, a kdo ví, jak dlouho tady bude stát ještě.

Jiří Hanuš, foto: autor

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ MĚSTA LÁZNĚ BĚLOHRAD, JAK JSME VÁS JIŽ INFORMOVALI, PUBLIKUJEME VÝZNAMNĚJŠÍ INVESTICE I OPRAVY NEPRAVIDELNĚ, FORMOU KRÁTKÝCH ZPRÁV S PŘILOŽENÍM FOTOGRAFIÍ, PO DOKONČENÍ, PŘÍPADNĚ I V PRŮBĚHU. NÁSLEDNĚ SHRNUJÍ AKČÍ, OD POSLEDNÍHO VYDÁNÍ, ZVEŘEJŇUJEME V BĚLOHRADSKÝCH LISTECH. TENTOKRÁT SE S VÁMI CHCEME PODĚLIT O DVĚ VÝZNAMNĚJŠÍ INVESTICE.

Ke konci května byla dokončena další fáze rekonstrukce budovy bývalé školy v Brtvi. Ve 2. nadzemním podlaží jsou dvě zcela zrekonstruované bytové jednotky – nové podlahy, příčky, obklady, dlažba, inženýrské sítě, opraveny stropy, vyměněna okna aj. Celkové náklady činí 3,3 mil. Kč (s využitím dotace Královéhradeckého kraje ve výši 1,5 mil. Kč). Po kolaudaci nabídneme k pronájmu.

V uvedeném období jsme nechali zhotovit

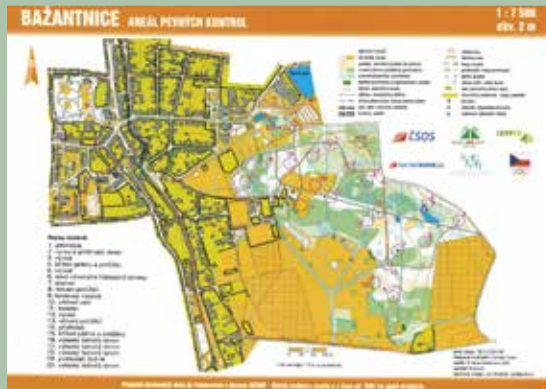
nové parkoviště u budovy hasičské zbrojnice v Barákově ulici v centrální části města. Vzniklo pět nových parkovacích stání pro osobní automobily a jedno stání pro motocykly. Pracovníci Technických služeb města provedli výsadbu zeleně a do budoucna plánují ještě estetickou úpravu plynové skříně. Celkové náklady doposud činí 88 tis. Kč.

Věříme, že byty i parkovací stání budou dlouhé roky dobře sloužit našim občanům. Velmi děkujeme za odvedenou práci externím firmám, pracovníkům odboru investic a správy majetku i Technických služeb města Lázně Bělohrad.

Antonín Schánilec, foto: autor

AREÁL PEVNÝCH KONTROL V BAŽANTNICI

V Bažantnici aktuálně můžete nalézt kontroly pro orientační běh (dřevěný kůl s kleštičkami) z nově vznikajícího Areálu pevných kontrol (APK). V terénu bylo nainstalováno 20 kontrol a pro veřejnost byla vytištěna mapa, která je k dispozici v recepci hotelu Spa resort Tree of Life. Proti parkovišti u cesty do Bažantnice bude ještě umístěna informační tabule. Pro zkušené běžce mohou kontroly představovat kvalitní trénink, oproti tomu začátečníkům poskytují jedinečnou příležitost zkusit si orientační běh na vlastní kůži. Žáci základní školy v rámci tělesné výchovy absolvují v tomto areálu základy orientačního běhu. Otvírací závod na kontrolách APK pořádalo Sportcentrum Jičín v úterý 23. června 2020 odpoledne v rámci Podkrkonošské ligy žáků. (př)

MĚSTSKÝ HASIČSKÝ SBOR LÁZNĚ BĚLOHRAD ZÍSKAL OZÓNOVÝ GENERÁTOR

Sboru dobrovolných hasičů se díky včasné reakci a štedré nabídce Nadace ČEZ podařilo získat ozónový generátor. Tento pokročilý čistič vzduchu s vysoce výkonnou oxidací hasiči získali v rámci vypsaného grantu Krizová pomoc 2020. Grant mohli využít žadatelé k získání prostředků pro boj s koronavirem, tedy například na 3D tiskárny, šicí stroje nebo dezinfekční zařízení, jakým je právě ozónový generátor WHITE 10 000. Tento generátor má vysoký výkon k pokrytí i středně velkých prostor (restaurace, hotely, ordinace lékařů, interiéry vozů IZS či pečovatelských nebo jiných sociálních služeb), používá se k odstranění virů (včetně koronavirů), plísní nebo choroboplodných zárodků. Čištění ozónem je plně ekologická metoda nezatežující životní prostředí a nezanedávající žádné zdraví škodlivé substance.

Celý sbor bělohradských dobrovolných hasičů by tak rád poděkoval Nadaci ČEZ za tuto aktivitu, díky které je nyní sbor připraven na boj s případnými dalšími epidemiemi, pandemiemi či jinými akutními situacemi, při kterých by tento ozónový generátor mohl být použit.

SDH Lázně Bělohrad, Luboš Stárek, velitel

KDYŽ ZAKŘÍČÍTE V ZÁPADNÍ STRANĚ BAŽANTNICE, TAM, KDE JE ŠEST ANTUKOVÝCH TENISOVÝCH KURTŮ, „BĚLOHRADSKÉJ TENIS“, OZVE SE VÁM „VLADIMÍR ZÁVESKÝ“! ON BYL PĚTADVACET ROKŮ MÍSTNÍ TENISOVOU JEDNIČKOU, HRÁČEM, KTERÉHO UZNÁVAL CELÝ KRAJ. JABLKO NEPADÁ DALEKO OD STROMU, A PROTO I JEHO DCERY JÁRA A VLAĐKA DNES PATŘÍ MEZI NEJLEPŠÍ VETERÁNKY V REPUBLICĚ. TATO DVOUSTRÁNKA VŠAK PATŘÍ VNUKŮM VLÁDI – PRÁVĚ PĚTADVACETILETÝM DVOJČATŮM RADOMÍROVI A VLADIMÍROVI.

PRVNÍ FIFTÝNY

S tenisem jsme začínali kolem čtyř pěti roků. Hráli jsme hlavně s dědou, mámou a tetou Járrou. Můj první soupeř byl Kuba Prokůpek, Hoříčák. Vyhrál jsem 6:2, 6:3.

JAKÝ JE VLÁĐŮV TENIS?

Je pomalejší než můj, zato má víc pohybu a má lepší bekhend. Dříve jsem ho porážel, teď je to vyrovnanější, ale zrovna moc spolu nehrajeme, trénujeme s Vládou Jahelkou, Petrem Štraitem, Jardou Hanušem i Klárou Lamiovou.

TENIS V BAŽANTNICI

Držíme dobrou partu, rozumíme si. Škoda, že v Bělohradě chybí jedna celá tenisová generace mezi pětadvaceti a pětatyřiceti. Skončili dobří hráči – Michal Petřivý i trenér Martin Menčík...

MLADÝ FOTBAL

Děda s babičkou nás vozili na tréninky hořícké předpřípravky. Později jsem kopal za žáky a dorost střed zálohy a stopéra. Mohli jsme jít do RMSK Cidlina, ale jsme takoví zakřiknutí Hoříčáci a nechtělo se nám z Hořic.

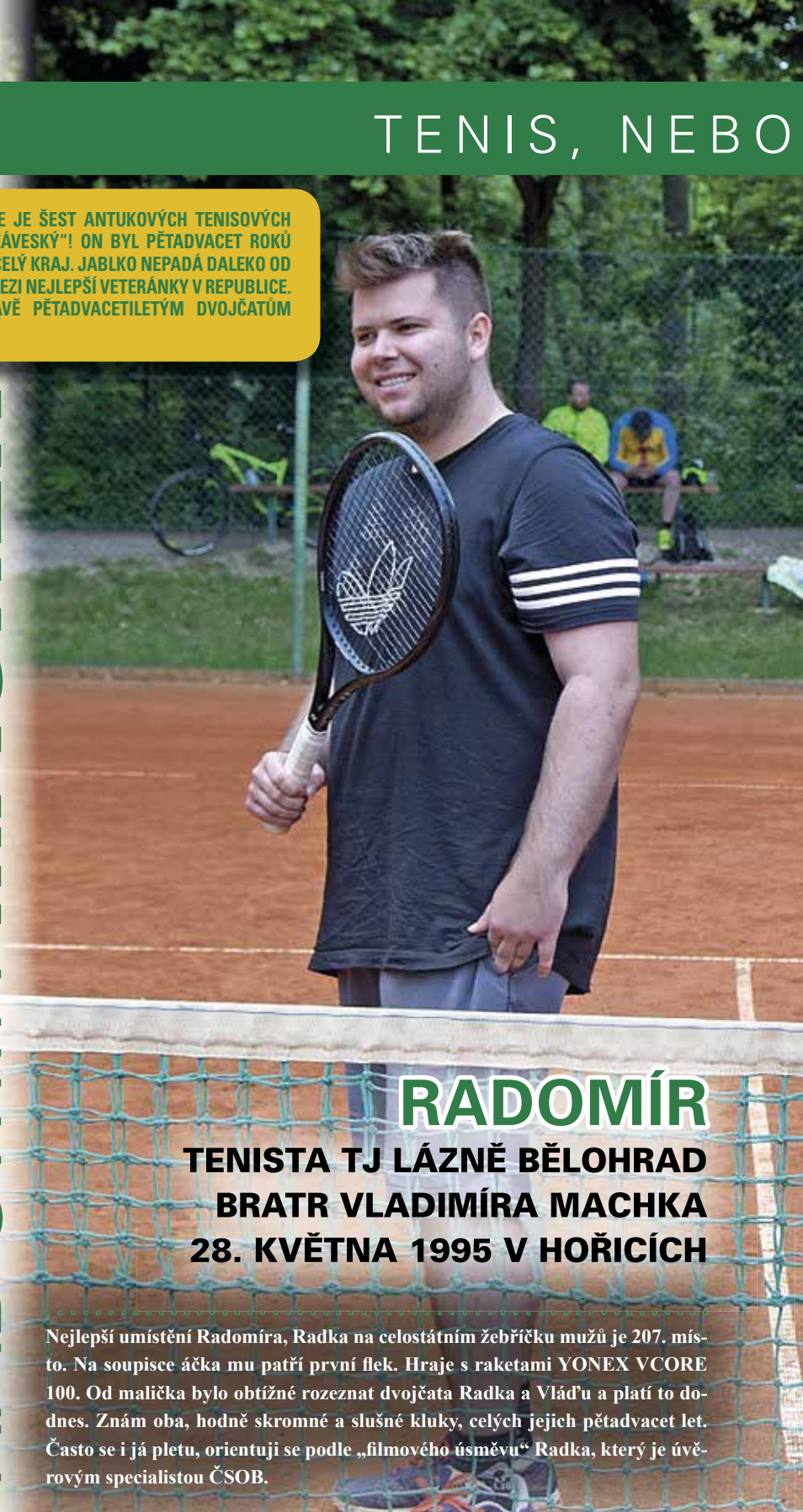
DNEŠNÍ FOTBAL

Mým českým klubem je Sparta, pak plzeňská Viktorka, kdepak Slávie... Hráčem lezenskej Bořek Dočkal. V Premier League mám své kladiváře – West Ham United.

MUZIKA, KNÍŽKY, NOVINY

Poslouchám hlavně skupinu Mandrage, dívám se na dobré filmy, v novinách hlavně sport a knížku jsem „si dal“ asi jenom jednu.

RADOMÍR MACHEK

RADOMÍR

**TENISTA TJ LÁZNĚ BĚLOHRAD
BRATR VLADIMÍRA MACHKA
28. KVĚTNA 1995 V HOŘICÍCH**

Nejlepší umístění Radomíra, Radka na celostátním žebříčku mužů je 207. místo. Na soupisce áčka mu patří první flek. Hraje s raketami YONEX VCORE 100. Od malička bylo obtížné rozeznat dvojčata Radka a Vlád'u a platí to dodnes. Zná oba, hodně skromné a slušné kluky, celých jejich pětadvacet let. Často se i já pletu, orientuji se podle „filmového úsměvu“ Radka, který je úroveň specialistou ČSOB.

VLADIMÍR MACHEK

VLADIMÍR
TENISTA TJ LÁZNĚ BĚLOHRAD
BRATR RADOMÍRA MACHKA
28. KVĚTNA 1995 V HOŘICÍCH

Vladimíru, Vlád'ovi patří 250. místo celostátního žebříčku. I on patří k pravidelné, kmenové sestavě áčka. Má rakety BABOLAT PURE AERO 2019. Vlád'a je o pět minut mladší než jeho dvojče Radek. Problém s rozeznáním dvojčat měl i jejich děda Vlád'a Záveský. Poradil si lehce. Když je vozil v kočárku, říkával: „Vlevo je vždycky Vládík!“ Ten dnes kráčí ve stopách svého táty, krajského sportovního redaktora MF Dnes, Vlád'a je sportákem v Jičinském deníku.

TENISOVÉ ZAČÁTKY

Jasně, začali jsme s Rád'ou. Mým prvním soupeřem byl Tomáš Kubišta, syn hořického správce kurtů. Vyhrál jsem ve třech setech v Bažantnici na jedničce. Rádi vzpomínáme na sezení v bílých židlích před tamní romantickou chaloupkou.

RADKŮV TENIS?

Radek má výborný, útočný forhend. Ve finále dorosteneckého turnaje v Bažárně jsem s ním prohrál ve třech setech. Dnes především trénujeme v áčkové sestavě. Bratrovražedné boje nejsou na pořadu...

MLADÝ FOTBAL

Fotbal nás jako kluky hodně táhnul. Nejdřív jsem hrál na beku, později na postu levého záložníka. Fakt nás chtěla ta špičková Cidlina, měli jsme střídavý start i za divizní dorost Dvora Králové. Byly to krásný časy, domácí zápasy se hrály v Miletíně.

EURO

Měli jsme lístky na fotbalové EURO, chtěli jsme jet autem do Glasgowa na naši skupinu. Ale coronavirus všechno zhatil! Mými kluby jsou Real Madrid a Juventus Turín. A naše Sparta!

HLAVNĚ SPORT

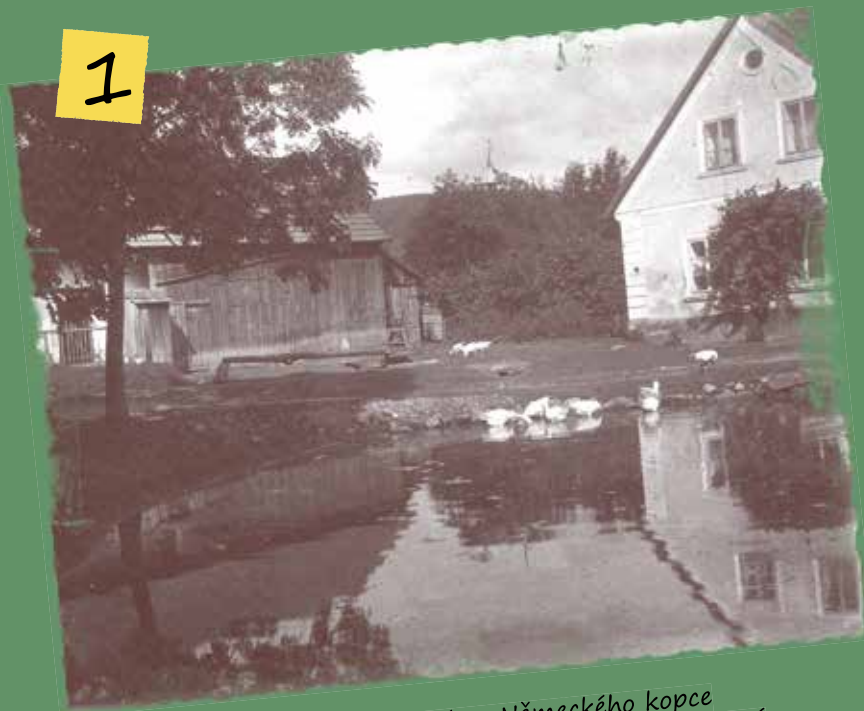
Hudba? Nic moc. Hraju raději PlayStation. Převážně čtu a dělám do sportovních reportáží. Doufám, že Jičinský deník, kterému obětavě šéfuje Iva Kovářová, současnou krizi přežije.

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

Historické fotky z Lázní Bělohradu

1

Pohled na starou návěs Německého kopce
v Horní Nové Vsi. Domek Anny Mohrové-Kosinové
čp. 31 a Raisův domek čp. 30. Uprostřed zvonička.
Vpředu rybníček, dnes již zrušený.

2

Poutě na Byšičkách

3

Cyklistické závody v Horní Nové Vsi.
19 závodníků a 150 diváků.

4

Poutě na Byšičkách v meziválečném období

5

Domek čp. 31 na Německém kopci.
Domek při bouři 15. června 1975
od blesku vyhořel.

6

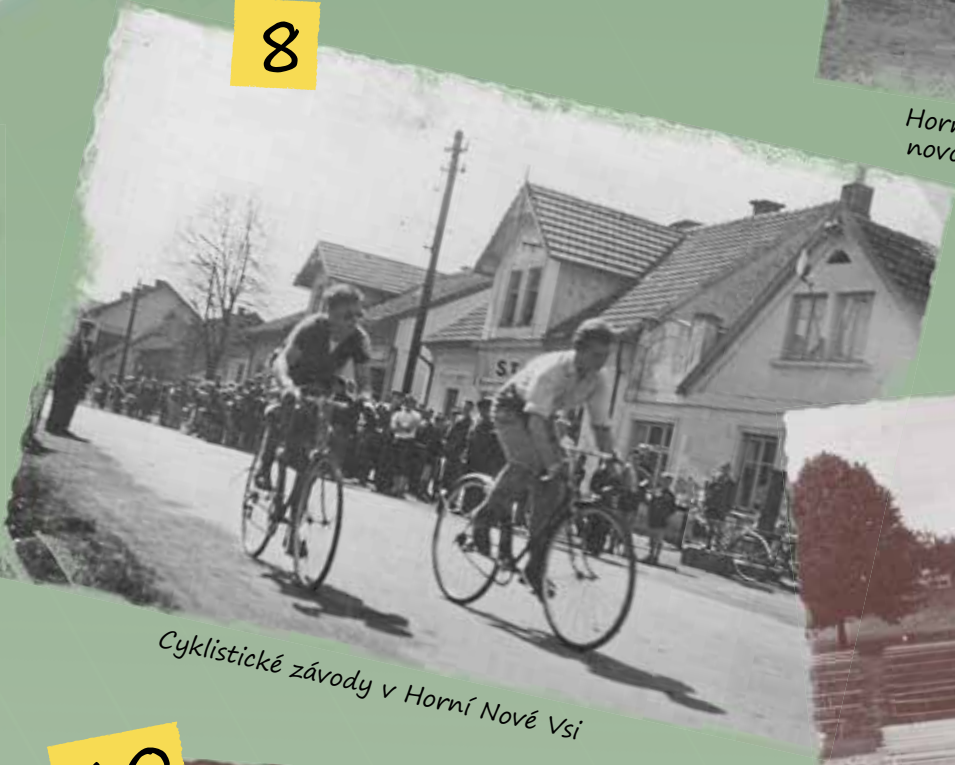
Budování malého hřiště v Horní Nové Vsi v roce 1931

7

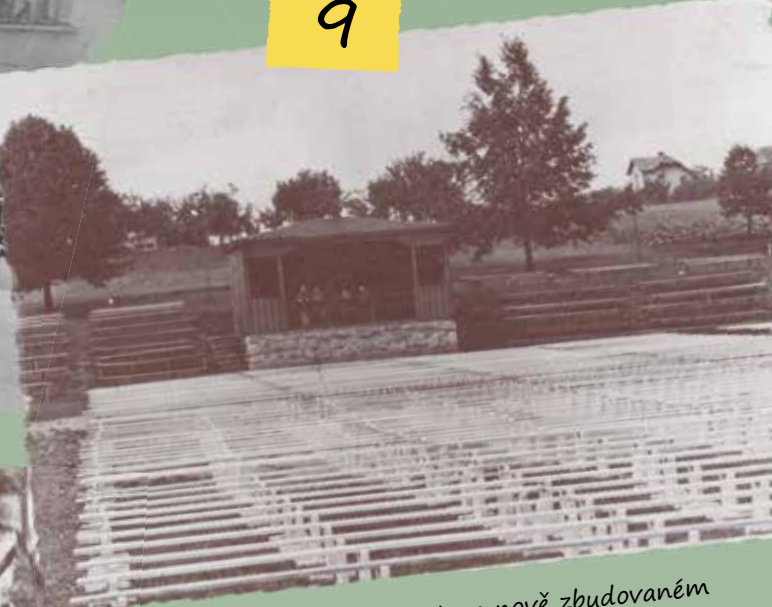
Hornoveský hasičský sbor na sjezdu novopacké župy 9. července 1911

8

Cyklistické závody v Horní Nové Vsi

9

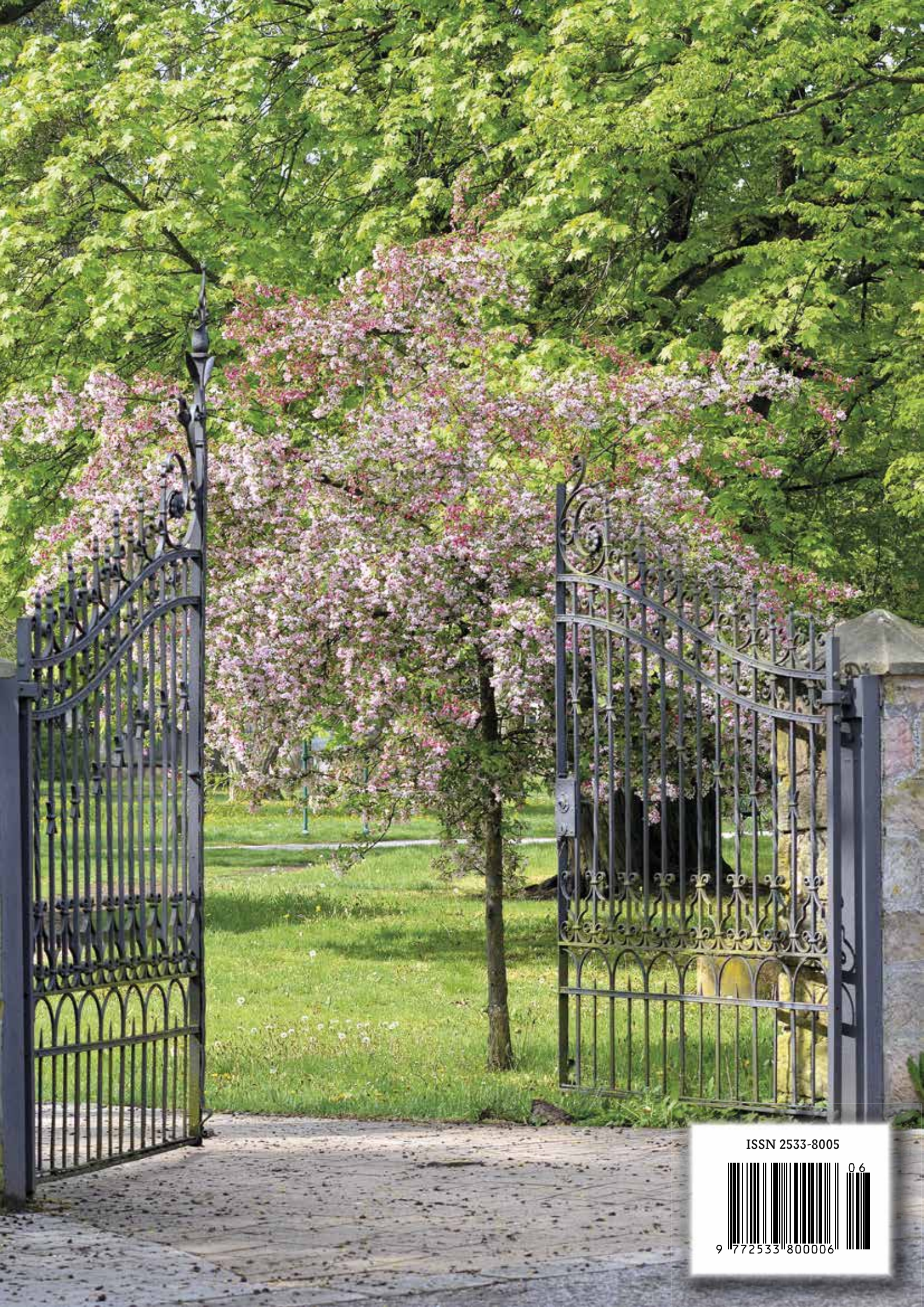

Letní mírová slavnost na nově zbudovaném hřišti v Horní Nové Vsi

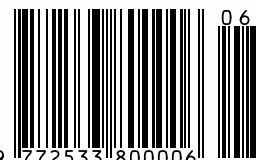
10

Dobývání pařezů na zimní otop v Horní Nové Vsi

ISSN 2533-8005

9 772533 800006